

UTARIP

ETI

ISSN 1580-4879

Glasilo koncerna ETI

letnik XXIV, April 2005, številka: 1

**Strategija
koncerna ETI**

**Inovacije
Zasavja**

**Stroški
kakovosti**

Strateško načrtovanje

*Pripravljamo strategijo koncerna ETI za
obdobje 2006-2010*

3

Pomembni cilji

Cilji ETI Elektroelement d.d. v letu 2005

5

Uspešni inovatorji

Inovacije Zasavja

6

Ustvarjalnost pri delu

Poročilo za leto 2004

7

Varovanje okolja

*Spremembe okoljske zakonodaje v luči
vstopa v EU*

8

Stroški kakovosti

Ne samo izmet in reklamacije...

9

**Celovito uvajanje
informacijske varnosti**

*Uvedba priporočil standarda ISO17799 v
ETI-ju*

11

**Spremembe v hčerinskih
družbah**

Pripojitev ETI Steatita matični družbi

12

**Informacijski sistem za nadzor
proizvodnje**

*eMojster - sistem za spremljanje
proizvodnje v ETIGUM-u*

15

Zgibanjem do zdravja

*Ponovili ETI-jev praznik smučanja na kopah
nad Slovenj Gradcem*

17

Triglav pozimi

19

Čemšeniška planina

20

Srečno

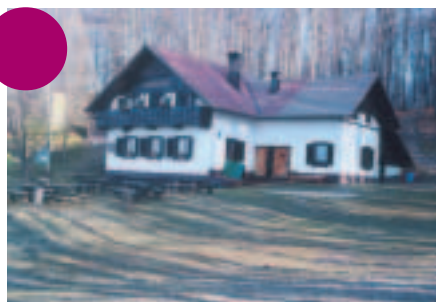
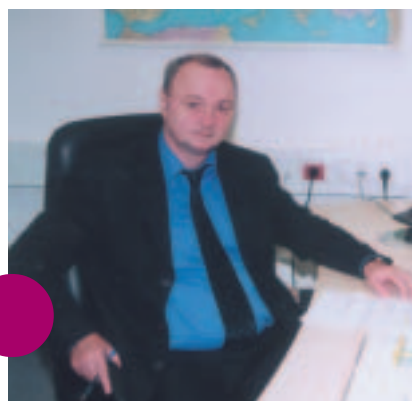
Upokojila sta se naša sodelavca

22

Novosti

Pijte vodo - uporabljajte vodni bar

26

Pripravljamo strategijo koncerna ETI za obdobje 2006-2010

Podjetje ETI d.d. Izlake je delniška družba v lasti zaposlenih in bivših zaposlenih delavcev ter institucionalnih lastnikov. ETI d.d. je krovna družba, ki upravlja hčerinske družbe in skupaj z njimi tvori poslovni sistem koncernsko povezanih družb ETI. V družbi dosedaj uspešno izvajamo svoj strateški plan za obdobje 2001-2005 in želimo pravočasno pristopiti k izdelavi strateškega plana za novo petletno obdobje do leta 2010.

Za uspeh v poslovanju je v prvi vrsti potrebno imeti jasne cilje in prave ljudi s potrebnimi znanji. Zato smo začeli z izdelavo strateškega plana za novo petletno obdobje, kjer bomo na osnovi realizacije obstoječega strateškega plana ter na osnovi novih spoznanj o ključnih dejavnikih okolja preverili in po potrebi na novo opredelili svojo poslovno **vizijo, cilje** in **strateški koncept** razvoja podjetja. Na tej osnovi bo vodstvo družbe ETI d.d. lahko mobiliziralo in motiviralo zaposlene za realizacijo strateškega plana, svojim delničarjem pa bo prikazalo načrtovano rast vrednosti njihovega premoženja (kapitla delniške družbe oziroma vrednosti delnic) za obdobje naslednjih petih let.

S sklepom kolegija uprave (KU/03.01.2005) smo začeli postopek priprave projekta izdelave strateškega plana koncerna do leta 2010. Po iskanju primernih zunanjih partnerjev smo na osnovi dosedanjega sodelovanja, prejetih ponudb za sodelovanje in pregledu informacij svetovalnih organizacij določili 7 potencialnih zunanjih partnerjev, katerim smo posredovali povabilo za sodelovanje. Izhodišča za pripravo ponudbe so bila:

- Podatki o družbi in povezanih družbah: www.eti.si
- Izvedena reorganizacija družbe ETI d.d. (dokument-org. sheme)
- Faze izdelave z aktivnostmi in predvidenim sodelovanjem (Tabela 1).

Legenda za ponudnike (XX):

SV - svetovanje; aktivnosti, ki jih bo izvajal naročnik, ponudnik bo sodeloval kot svetovalec ter izvajal nadzor in overjanje rezultatov

US - usposabljanje: prenos potrebnega znanja, izkušenj in spretnosti ponudnika na predstavnike naročnika za uspešen zaključek aktivnosti

IZ - izvajanje: izvedba aktivnosti s planiranimi rezultati, ki jih mora ponudnik predati naročniku.

Od ponudnikov smo pričakovali podrobneje razdelane in ovrednotene aktivnosti posameznih faz ter reference s tega področja. Prejeli smo 5 primernih ponudb in predstavniki teh so bili povabljeni, da ožjemu vodstvu družbe predstavijo ponudbo in program dela ter dajo morebitna dodatna pojasnila oziroma odgovore na predstavitvi. Po izvedenih predstavitev je 7 prisotnih predstavnikov družbe ocenilo predstavljene ponudbe in določilo dva najboljša ponudnika, katera smo povabili na obširnejšo predstavitev ponudbe in programa dela za predstavnike razširjenega kolegija.

Predstavitvi sta bili izvedeni 21.02. (Iteo svetovanje d.o.o.) in 28.02. (P&CžVelenje d.o.o.). Predhodno smo obema ponudnikoma poslali dodatna gradiva za pripravo predstavitve ponudb:

Proizvodnja cevnih varovalk v PIE EI

Tabela 1.: **Strateški plan koncerna ETI do 2010** (terminski plan aktivnosti 2005)

Faza	Aktivnosti / mesec	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	XX
1	Analiza panoge in konkurence											SV, IZ
2	Analiza globalnih dejavnikov okolja											US, IZ
3	Analiza podjetij v koncernu											SV
4	Proces priprave strategije											SV, IZ
5	Priprava in zapis strateškega plana											SV, IZ

- Spremenjen terminski plan
- Vloga za Poslovno odličnost PRSPO 2003
- Povzetek in analize IEDC 2004.

Pozadnji predstavitvi je bilo izvedeno tajno glasovanje prisotnih predstavnikov razširjenega kolegija in za zunanjega partnerja pri pripravi strategije je bil izbran ponudnik: **P&C Velenje d.o.o.**, izvajalec mag. Andrej Kržič, ki je na sestanku z upravo predstavil način dela in predla-

gal potrebne dokumente družbe za izdelavo operativnega plana projekta strategije:

- Ažurirana organizacijska shema (dokument)
- ETI d.d. in povezane družbe (pp)
- Predlog plana aktivnosti ETI
- Drevesa ciljev za ožjo projektno skupino
- Računovodski izkazi.

Skupno smo določili sodelavce pri izvedbi projekta:

Ožja projektna skupina:

- Predsednik uprave (naročnik projekta)
- Dir. ekonomike (članica uprave)
- Izvršni direktorji (IDE, IDV in IDS)
- Direktorji PIE (EI, TK in OR)
- Dir. PKPS
- Dir. KN
- Dir. strat. nabave
- TQM (vodja projekta).

Širša projektna skupina:

- vsi člani
- razširjenega kolegija uprave (RKU).

Glavne aktivnosti v projektu so vključene v naslednjih fazah:

- Analiza ETI (notranji dejavniki)
- Analiza globalnih dejavnikov okolja
- SWOT analiza
- Strateška identiteta
- Priprava strategije
- Priprava, zapis in predstavitve strateškega plana.

Rezultate aktivnosti po posameznih fazah bomo predvidoma pregledovali, usklajevali in tudi potrjevali kot izhodišča za nadaljnje delo na celodnevni strateških konferencah v sodelovanju s predstavniki P&C, ki bodo predvidoma 16. maja, 20. junija, 18. julija in 26. septembra. V septembru bodo izvedene tudi predstavitve strateškega plana za predstavnike lastnikov in vse zaposlene.

Napredovanja

Napredovanje za leto 2004

S 1.3.2004 so bila realizirana redna napredovanja sodelavcev na delovnem mestu na podlagi nadpovprečne delovne uspešnosti. V ETI d.d. je napredovalo 39 sodelavcev. Po številu napredovanj

so po posameznih organizacijskih enotah napredovali takole:

Napredovanja po enotah	
	ŠT.DEL.
V STROKOVNIH SLUŽBAH	6
V PIETK	17
V PIE EI	13
V PIE OR	3
skupaj	39

CNC rezkalni stroj v orodjarni

Med letom 2004 pa je na podlagi ostalih kriterijev iz kolektivne pogodbe (npr. pridobljenih željenih funkcionalnih znanj, večopravilne sposobnosti, ustvarjalnosti) napredovalo na delovnem mestu še 7 sodelavcev (dva v PIE TK, trije v PIE EI, dva v FS).

V ETI GUM-u sta v okviru rednega napredovanja napredovali dve sodelavki, v ETI STEATIT-u pa je bilo 10 napredovanj. Napredovali so sodelavci naslednjih OE:

Napredovanja po OE	
Odtiskovalnica	4
Pakirnica	1
Priprava mase	1
Orodjarna	3
Vzdrževanje	1

Tako kot v ETI-ju je bilo tudi med letom že realiziranih 10 napredovanj.

Vsem sodelavcem, ki so napredovali čestitamo in želimo uspešno delo tudi vnaprej.

Kadrovska služba

Cilji ETI d.d. v letu 2005

V družbi ETI d.d. bo leto 2005 posebej posvečeno kakovosti poslovanja. Načrtujemo rast prodaje in proizvodnje, dvig produktivnosti in povečanje bruto dodane vrednosti na zaposlenega ter nadaljnjo internacionalizacijo družbe, kot pogoj za uresničitev začrtanega razvoja družbe ETI d.d. in z njo povezanih družb v smeri donosnega, uspešnega in varnega koncerna za zaposlene, poslovne partnerje in delničarje.

V ETI d.d. smo si za leto 2005 zastavili naslednje pomembnejše številčne cilje:

V 000 SIT	2003 1	2004 2	PLAN 2005 3	IND 4=2/1	IND 5=3/2
Čisti prihodek od prodaje	9,823,665	11,018,083	12,020,431	112.2	109.1
Čisti dobiček	377,162	379,124	313,708	100.5	82.7
Sredstva	11,029,410	11,918,040	12,244,855	108.1	102.7
Kapital	7,937,922	8,174,517	8,341,607	103,0	102,0
Čista dobičkonostnost kapitala v %	4.95	4.82	3.87	97.4	80.3
Število zaposlenih	1,083	1,144	1,136	105,6	99,3
Investicije	984,00	676,433	870,095	68.7	128.6

Po prodajno uspešnem letu 2004, ko smo po treh letih stagnacije le uspeli bistveno povečati prodajo, nas v prihodnjem letu čaka zahtevna naloga nadaljevati s tem trendom. Planirana prodaja znaša 12.020.431 tisoč SIT, kar je 9% več glede na leto 2004 in pomeni doseganje petletne strategije.

Prodajo novih izdelkov planiramo v višini 803 tisoč EUR. PIE EI planira naslednje nove proizvode v višini 353 tisoč EUR: instalacijski odklopnik MCB 1p+N, kombinirano zaščitno stikalo RCBO 1p+N v 1M in limat DN. PIE TK planira nove izdelke v višini 450 tisoč EUR in sicer: okovi za žarnice E-14, nosilci kontaktov, keramični vložki za grelce in ekstrudirani izdelki. Planiramo čisti dobiček v višini 313,7 mio SIT.

Načrtujemo investicijska vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v višini 3.628 tisoč EUR. Glavnino investicijskih vlaganj bodo predstavljale investicije za dvig tehnološke produktivnosti in investicije v nove proizvode. Največje investicije v PIE EI so: linija za tiskanje PCF in nameščanje zaskočnika, montaža kovinskega podsklopa PCF, avtomatska linija DII 25A in D01 16A. V PIE TK je največja tehnološka investicija nabava in montaža atomizerja D-500, v PIE Orodjarna pa stroj za žično erozijo. Med investicijami v objekte sta največji planirani investiciji tehnološka in biološka čistilna naprava ter sanitarni kolektor in vgradnja črpališč.

S kapitalskimi naložbami in internacionalizacijo koncerna ETI bomo nadaljevali tudi v letu 2005. V novem poslovnem

letu načrtujemo zaključek dezinvestiranja iz podjetja Italweber, odkup deleža tujega lastnika v Ukrajini in dokapitalizacijo ETI ELB. V februarju smo registrirali hčerinsko družbo ETI B d.o.o. v Beogradu, pripravili bomo tudi predlog za ustanovitev hčerinske družbe v Romuniji (Bolgariji). Poleg tega pa načrtujemo sodelovanje pri iskanju in izvedbi priložnosti za kapitalska vlaganja z namenom povečanja tržnih deležev v zahodni Evropi ter na Kitajskem, eventualne naložbe pa bodo izvedene v letu 2006.

UTRIP

Časopis UTRIP
izdaja ETI d.d. Izlake

Naklada:

1900 izvodov,
časopis izhaja četrtletno

Uredniški odbor:

Vahtar Jože,
Bergant Alojzija,
Rakič Maja,
Strehar Matija,

Urednica:

Bergant Alojzija

Oblikovanje:

Razvedrilo-Reprostudio

Tisk:

Razvedrilo-Tiskarna

Fotografija na naslovnici:

Robert Hočevnar

Datum natisa:

December-April 2005

Proizvodnja EFI stikal v PIEEI

Inovacije Zasavja

Območna gospodarska zbornica Zasavje v okviru promoviranja in spodbujanja razvoja inovacijske dejavnosti v Zasavju že od leta 1996 podeljuje priznanja in diplome inovacijam in inovatorjem v Zasavju. Akcija je medtem že prerasla lokalni okvir in postala vseslovenska. Tako je v letu 2004 že dvanajst od trinajstih območnih zbornic nagradilo inovativnost podjetij in posameznikov. Po tri najbolj ocenjene inovacije na območnih zbornicah so se potegovale za priznanje najboljšim inovacijam Slovenije in v decembru 2004 je bila v Ljubljani na GZS organizirana že druga podelitev priznanj najboljšim inovacijam Slovenije.

Na regionalnem nivoju je Območna zbornica Zasavje 27. januarja 2005 na svečani prireditvi v Delavskem domu v Trbovljah že devetič zapored podelila priznanja in diplome inovacijam in inovatorjem v Zasavju. Komisija za inovacije pri OZZ pod vodstvom mag. Andreja Pušnika je ocenila vse prispele prijave, tokrat jih je bilo trideset. Skupno je na razpisu sodelovalo 42 inovatorjev.

Komisija je na podlagi doseženih ocen sklenila, da za leto 2004 podeli tri zlata, tri srebrna in štiri bronasta priznanja, dvanajst predlogov pa je nagradila z diplomami. Poleg inovatorjev iz družb Lafarge cement in Oria Computers so **zlato priznanje** prejeli tudi ETIjevi inovatorji VIKTOR MARTINČIČ, UROŠ KOVAČ, DARKO KOS in FRANC PIKL **za inovacijo RAZVOJ SREDNJENAPETOSTNEGA TALILNEGA VLOŽKA VV-THERMO.**

Iz opisa inovacije:

Srednjenapetostni talilni vložki so izdelani v skladu s standardom IEC 60282-1 High-voltage-fuses Current-limiting fu-

ses in so namenjeni za zaščito srednjenapetostnih vodov, transformatorjev, motorjev, stikalnih naprav pred termičnimi in dinamičnimi posledicami tokov, ki po amplitudi in trajanju presegajo dovoljeno vrednost. Uporabljajo se pri nazivnih napetostih od 3kV do 36kV.

V fazi razvoja je bila velika pozornost namenjena sestavi talilnega elementa, s čimer so bile dosežene primerljive oziroma nižje izgubne moči od konkurenčnih proizvajalcev. Poleg tega je bilo pri sestavi talilnega elementa upoštevano pravilo homogenih vrst, kar je omogočilo manjše število zahtevanih preizkusov in s tem občutno cenejše certificiranje. Certificiranje je bilo izvedeno s strani instituta CESI v Milanu, ki je na tem področju med najbolj priznanimi inštituti v Evropi.

Pomembno novost predstavljajo izvedbe talilnih vložkov z 80N in 120N TERMO sprožnikom. Posebnost tega sprožnika je, da ne deluje lev v primeru pregoretega talilnega vložka, ampak tudi v primeru prekomernega segrevanja le-tega ali okolice. Nenazadnje pa predstavlja novost tudi razširitev ponudbe s talilnimi vložki ne-standardnih dimenzij.

Predstavitve nagrajene inovacije.

Za podjetje predstavlja ta inovacija veliko pridobitev, saj ga uvršča med vodilne proizvajalce srednjenapetostnih talilnih vložkov na svetu. Glede na funkcionalnost izdelka in cenovno primerljivost je predvideno povečanje prodaje za 100% v naslednjih nekaj letih. Izvedba s TERMO sprožnikom pa omogoča razširitev uporabe na področje stikalnih celic, kjer ETI do sedaj še ni bil prisoten.

Z diplomom je bila nagrajena prijava KOVINSKI NOSILEC KOTVE FI RELEJA avtorjev DOMNA JANCA, ANTONIJE ŠRAMEL in BOJANA KOVAČA.

Pri inovacijski izvedbi releja s kovinskim nosilcem kotve je bilo zmanjšano število plastičnih sestavnih delov, hkrati pa je bila izboljšana mehanska karakteristika releja.

Vsem dobitnikom priznanj in diplom iskreno čestitamo!

Dobitniki zlatega priznanja

Nagrajeni zasavski inovatorji

Ustvarjalnost pri delu

Poročilo za leto 2004

PREDLOGI	PIE EI	PIE TK	PIE OR	STROKOVNE SLUŽBE	ETI SVIT	ETI STEATIT	ETI GUM	SKUPAJ
Nagrajeni predlogi	34	5	7	10	8	9		73
Realizirani brez dod.nag	7			17				24
Sprejeti - Banka idej	8	1	1	3	11	1		25
Ad acta (zavrjeni)	7			6	2	5		20
Nekorantne zaloge	3	1						4
SKUPAJ	59	7	8	36	21	15		146

• V letu 2004 je bilo obravnavano 146 predlogov, od tega je bilo 21 predlogov zavrjenih.

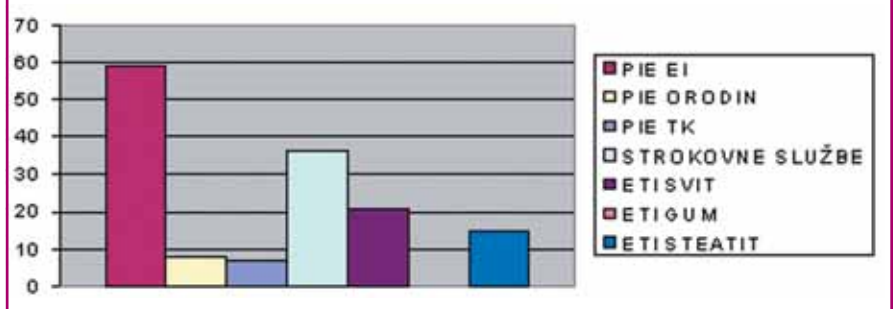
Izražena korist obravnavanih predlogov je bila 31 mio SIT, izplačane nagrade pa 2,2 mio SIT.

• V diagramih je prikazano število prijavljenih koristnih predlogov v letu 2004 po posameznih enotah ter primerjave med enotami po letih.

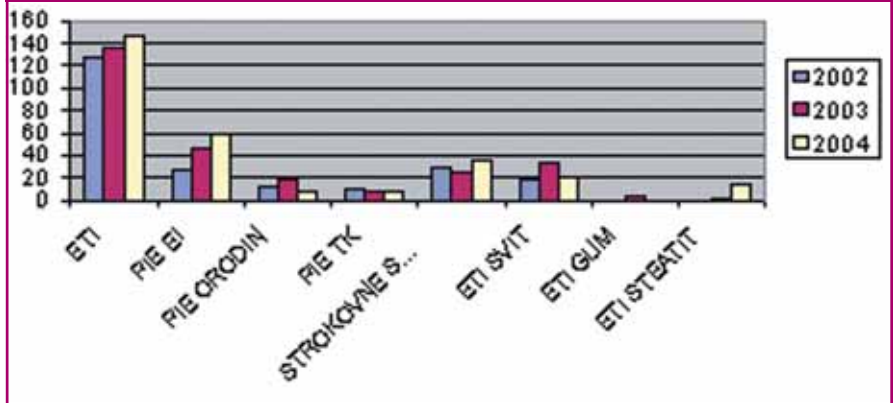
• Ob koncu leta smo tudi podelili **VELIKO NAGRADO ETI-ja ZA USTVARJALNO RAZMIŠLJANJE**. Komisija v sestavi Mojca Ocepek, Alojzija Bergant, J.Hrastelj je nagrado izžrebala med **vsemi prijavljenimi predlogi** v letu 2004. Nagrado - digitalni fotoaparati je prejel MaksJERMAN-PIE EI.

Zahvaljujem se vsem predlagateljem za njihove predloge in izboljšave, vse ostale pa vabim, da se pridružite v letošnjem letu.

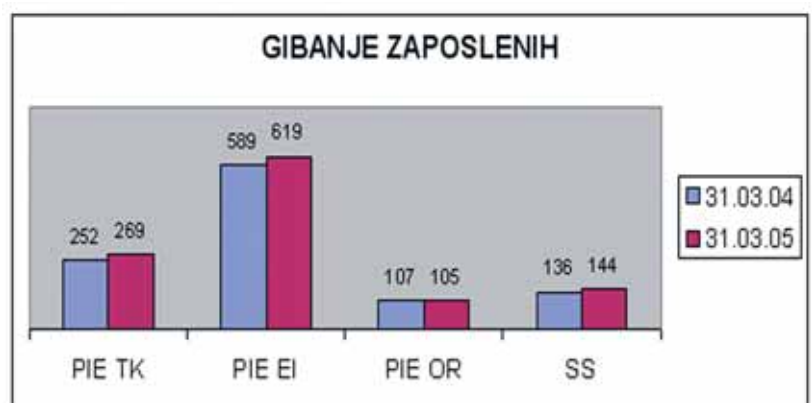
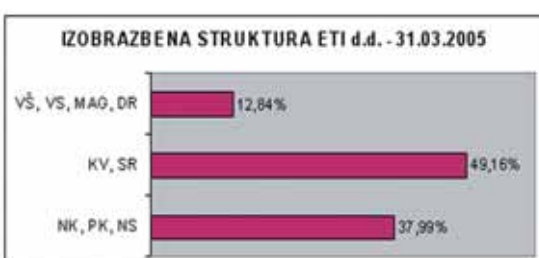
Število predlogov po enotah

Število predlogov po letih

Kadrovska struktura

Spremembe okoljske zakonodaje v luči vstopa v EU

Z vstopom Slovenije v EU smo na področju varstva okolja sprejeli kar precej temeljnih predpisov, med njimi nov zakon o varstvu okolja, zakon o kemikalijah, zakon o vodah itd.

Z vidika uresničevanja okoljskih zahtev v skladu s spremenjeno okoljsko zakonodajo so pomembni tudi številni programski dokumenti, med njimi:

- nacionalni program varstva okolja,
- operativni program ravnanja z embalažo in odpadno embalažo za obdobje od 2002 do konca 2007,
- operativni program ravnanja z odpadnimi olji za obdobje od 2003 do konca 2006,
- operativni program ravnanja z baterijami in akumulatorji za obdobje 2003-2006,
- operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih vod itd.

Krovni predpis s področja okoljske zakonodaje je Zakon o varstvu okolja. Prinesel je vrsto novih obveznosti za vsa podjetja, gospodarske družbe in druge organizacije, ki obremenjujejo okolje. Gre torej za tiste, ki okolje onesnažujejo (na primer izpuščajo odpadne vode v tla ali vode; izpuščajo različne snovi v zrak; proizvajajo različne vrste odpadkov idr.) in tiste, katerih dejavnost predstavlja tveganje za okolje (na primer dejavnosti, pri katerih se uporabljajo nevarne snovi idr.) Zakon o varstvu okolja uvaja nove okoljske instrumente, med njimi okoljevarstveno dovoljenje. Tega mora podjetje pridobiti tako za nove kot tudi obstoječe naprave ter obrate, in sicer za:

- obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, med katere sodita tudi družba ETI in ETI Steatit z volumnom peči za žganje keramike več kot 4 m³ in gostoto naložbe več kot 300 kg/m³ (IPPC zavezanci)

- za obrate, v katerih so prisotne nevarne snovi ali pa bi te v primeru večje nesreče lahko nastale (Seveso zavezanci) in
- za obratovanje druge naprave, če se v njej izvaja dejavnost, ki povzroča emisije v zrak, vodo ali tla, za katere so predpisane mejne vrednosti ali če predeluje ali

odstranjuje odpadke po predpisih o ravnanju z odpadki.

V zvezi z zgornjimi dovoljenji že od začetka leta 2004 potekajo v ETI-ju številne aktivnosti.

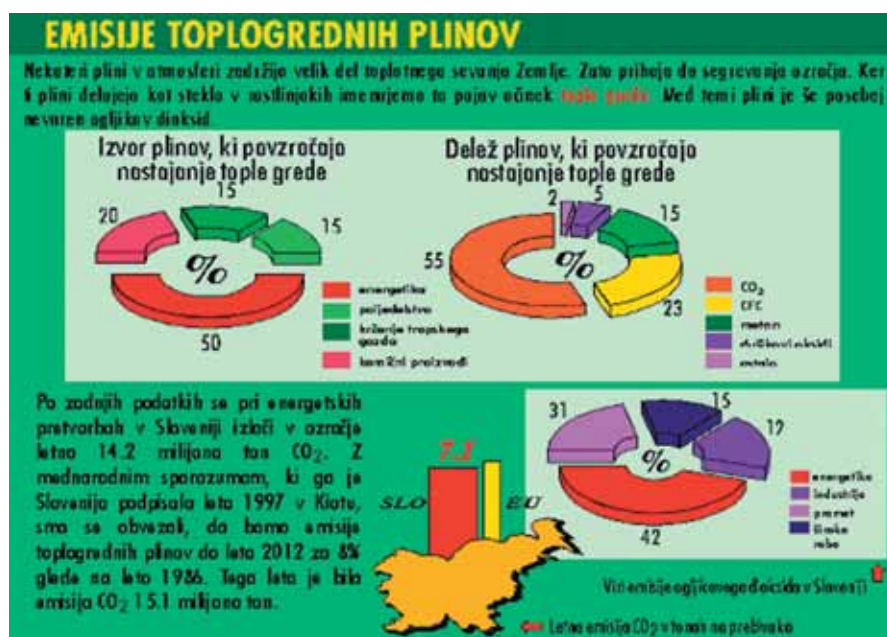
Služba za varstvo pri delu in okolje bo v sodelovanju z ostalimi strokovnimi službami v ETI in ETI Steatit-u do konca aprila 2005 na Agencijo Republike Slovenije za okolje oddala Prijavo za vlogo za pridobitev okoljevarstvenega IPPC dovoljenja. Oddali bomo dve prijavi, in sicer za lokacijo Obrezija 5, Izlake, za industrijski kompleks ETI d.d., za lokacijo Bakovnik 4A, Kamnik, pa za industrijski kompleks ETI Steatit d.o.o.

Veljavnost dovoljenj je časovno omejena na pet let, za zavezance IPPC pa se dovoljenje izda za obdobje desetih let. Podjetja bodo morala skrbeti za obnavljanje dovoljenj oziroma podaljšanje njihove veljavnosti in za njihove spremembe. Spremenjeno oziroma novo dovoljenje se zahteva tudi za vsako večjo spremembo v obratovanju naprave ali obrata, dovoljenje pa lahko spremeni tudi mi-

nistrstvo po uradni dolžnosti. V primeru neizpolnjevanja predpisanih obveznosti sledijo sankcije, lahko tudi odvzem dovoljenja. Uvedba časovno omejenih okoljskih dovoljenj zahteva od podjetij stalno spremljanje razvoja tehnologij, postopkov..., z njimi povezanih vplivov na okolje in tveganj ter uvajanje izboljšav.

Poleg že navedenih okoljevarstvenih dovoljenj zakon uvaja še dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ki ga morajo pridobiti upravljalci naprav, v katerih se izvajajo dejavnosti, ki povzročajo emisije toplogrednih plinov. Trenutno to velja le za CO₂ (oglikov dioksid) (Slika 1) V družbi ETI d.d. in firmi ETI Steatit d.o.o. smo že pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov v omejenem obsegu. Obseg dovoljenega izpuščanja toplogrednih plinov je dodeljen na osnovi povprečne porabe zemeljskega plina v referenčnih letih. Razlika med dovoljeno in dejansko količino izpuščenih toplogrednih plinov se bo regulirala z nakupom oziroma prodajo emisijskih kuponov.

Gospodarstvo bo moralo spremljati dogajanja na ravni EU, aktivno sodelovati pri pripravi novih predpisov in se pravočasno pripravljati na njihovo uresničevanje, predvsem pa izvajati sprejete obveznosti. Spremljanje zakonodaje in hiter odziv gospodarstva je ključnega pomena tudi z vidika konkurenčnosti podjetij.

Slika 1: Emisija toplogrednih plinov

Stroški kakovosti

Obvladovanje stroškov je v današnjem času ena osrednjih tem, s katerimi se ukvarja vsaka organizacija. Zniževanje stroškov na enoto poslovnega učinka je eden ključnih dejavnikov povečevanja uspešnosti poslovanja. Vodilo uspešnih organizacij je, da bolje opravljajo svoje delo, torej ga že prvič opravijo dobro, kakovostno.

Kaj pa pomeni kakovost? Odgovor je enostaven, kakovost je skladnost z zahtevami. Je filozofija, vedenje in način razmišljanja vseh nivojev v organizaciji in z upoštevanjem tega je organizacija lahko uspešna. V današnjem času globalizacije vsaka organizacija želi proizvajati več, bolje, ceneje in hitreje. Pri tem je treba nenehno izboljševati vse procese na vseh nivojih in tu imajo veliko vlogo znanje, izkušnje in usposobljenost zaposlenih.

Že na začetku je pomembno, da je vzpostavljeno kontinuirano merjenje, zbiranje in predstavitev podatkov o kakovosti. S tem in s primerjavo s konkurenco lahko natančno izvemo, kje se nahajamo. Kot metode merjenja lahko uporabimo:

- zadovoljstvo odjemalcev
- zadovoljstvo zaposlenih
- stroški kakovosti
- nivo kakovosti notranjih procesov
- primerjave s konkurenco (benchmarking) itd.

Večino zgoraj naštetega najdemo v sistemu vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2000.

Proizvodnja avtomatskih varovalk v PIE EI

Pa si malo bliže oglejmo zgoraj omenjeno točko 3, STROŠKE KAKOVOSTI. Stroški kakovosti nastanejo, ko je kakršnokoli delo prvič napačno opravljeno. Ti stroški se kažejo kot izmet, razna popravila, dodatno delo, inšpekcije, testiranje in ponovno pregledovanje, odpisi, izgube kapacitet, zastoji, reklamacije odjemalcev in še bi lahko naštevali. Tako lahko vidimo, da sta tisti dve največkrat spremljani kategoriji glede stroškov (izmet in reklamacije odjemalcev) le vrh ledene gore (slika 1). Fizikalno gledano je približno 10% ledene gore nad površino vode, ostalo pa pod njo, torej skrito očem opazovalca, podobno pa je tudi pri stroških kakovosti.

Spremljanje stroškov je v bistvu vrednotenje poslovnih učinkov. Informacije računovodskih informacijskih sistemov imajo določeno zakasnitev in so preveč agregirane, združene. Zato so nenehne izboljšave tega informacijskega sistema nujno potrebne, da imajo vsi, ki rabijo podatke tega sistema, predvsem pa vidilni pravočasno na razpolago potrebne podatke.

slika 1

Obstaja več modelov spremljanja stroškov kakovosti.

- Tradicionalni PAF model (**P**reventive **A**ppraisal and **F**ailure Model). Ta deli stroške kakovosti v štiri skupine (preprečevanje, preverjanje ter notranje in zunanje izgube) in tega si bomo bolj detajlno ogledali.
- Procesni stroškovni model deli stroške v stroške ustreznosti in stroške neustreznosti.
- Model življenjskega cikla, ki deli stroške po fazah življenjskega cikla proizvoda.
- Ostali modeli.

Znani guru kakovosti, Američan Phil Crosby, je podal trditev, kije obenemtudi naslov njegove knjige "Kakovost je zastoj". V knjigi je opozoril na stroške kakovosti, ki v veliki meri vplivajo na poslovanje organizacije. Stroški kakovosti nastanejo, kadar je kakršnokoli delo v organizaciji napačno (neskladno) opravljeno.

Preprečevanje napak pa nam zagotavlja sistem celovitega upravljanja kakovosti TQM (Total Quality Management). Pogoj pa seveda je, da se ga vsi zaposleni držimo. Sodelovanje s figo v žepu pač poruši pričakovanja. Sistem TQM je osnovno vodilo k poslovni odličnosti organizacije.

PAF model deli stroške kakovost v štiri skupine:

1. Preventivni stroški (**P**reventive costs)
2. Stroški ocenjevanja kakovosti (**A**ppraisal costs)
3. Notranje izgube (internal **F**ailure costs)
4. Zunanje izgube (external **F**ailure costs)

Naprej pa stroške kakovosti delimo še na stroške za doseganje zadovoljive kakovosti in na stroške zaradi slabega dela v organizaciji.

Prvi dve skupini (1 in 2) sta stroški za doseganje zadovoljive kakovosti proizvodov, torej bi lahko rekli, da so to potrebni stroški, oziroma tudi stroški za doseganje zadovoljive kakovosti. Drugi dve (3 in 4) pa sta posledica slabega dela v organizaciji, za kar bi lahko rekli, da delo ni bilo dobro opravljeno že prvič. Imenovali bi jih lahko nepotrebni stroški oziroma stroški nekakovosti.

Pa sedaj bolj detajlno opišimo posamezne skupine stroškov.

Preventivni stroški nastanejo kot posledica prizadevanj, da se bodo riziki kot vpliv na ključne procese zmanjšali na najmanjšo možno raven. V to skupino bi lahko prišteli stroške:

- za planiranje kakovosti in planiranje kakovosti procesa
- kontrolnih tehnologov, snovalcev kontrolnih sistemov
- vodstva organizacijske enote, ki skrbi za sistem kakovosti
- zaposlenih, ki delajo kampanjsko na izpopolnitvi sistema kakovosti
- zaposlenih, ki uvajajo nove metode za zagotavljanje kakovosti
- izobraževanja za kakovost
- obdelav podatkov
- preventivnega vzdrževanja
- ocenjevanja dobaviteljev itd.

Stroški za ocenjevanje kakovosti nastanejo zaradi preverjanja procesov in proizvodov. So lahko notranji ali zunanji. Večji del te skupine stroškov kakovosti so stroški služb zagotavljanja kakovosti. To so stroški:

- vhodne kontrole
- kontrole proizvodnega procesa
- kontrole izdelanih proizvodov
- preskušanja in laboratorijske kontrole vključno s potrošnim materialom
- preskušanj zunanjih, nevtralnih institucij
- ekspertov
- kontrolne in preskusne opreme
- preizkušancev
- notranjih presoj, presoj dobaviteljev in zunanjih presoj (odjemalcev in certifikacijskih organov) itd.

Notranje izgube so stroški, nastali kot posledica slabo opravljenega dela, odkriti pa so znotraj organizacije. Najbolj običajni so stroški z obvladovanjem neskladnih proizvodov in nastajajo zaradi:

- izmeta, popravil, dodelav in predelav
- neustreznega materiala
- dodatno razpisanih delovnih nalogov
- odpisov materiala, polproizvodov in proizvodov
- porabe časa za iskanje in odpravo motenj
- zastojev
- izgube kapacitet zaradi slabe kakovosti
- znižanje cen zaradi deklasiranja proizvodov na trgu
- sprememb na razvojno tehnološki, kontrolni, proizvodni in registracijski dokumentaciji.
- pomanjkljivih naročil nabavnih in prodajnih služb
- nedelovanja in zastojev na računalnikih
- stroškov v režijskih službah, itd.

V tem segmentu je najlažje spremljati stroške v proizvodnih procesih. Nekako skriti pa ostajajo stroški kakovosti v režijskih službah. Navedimo nekaj možnih primerov, kjer lahko pride do njih:

- marketing: napake v pogodbah, napake v specifikacijah naročil.
- razvoj: spremembe dokumentacije zaradi napak, vsebinske napake, odkrite pri odjemalcih, zamude pri izdajah, predaja nepopolno razvitih izdelkov v proizvodnjo.
- tehnologija: nalogi za spremembe tehnoloških postopkov zaradi napak, izboljševanje metod, poskusnih proizvodov.
- nabava: spremembe nabavnih naročil zaradi napak, zamude dobav vhodnih materialov, zavrnitve naročil zaradi nepopolnih zahtev, neizkoriščeni popusti pri dobaviteljih.
- obdelava podatkov: izguba časa zaradi ponovnih obdelav, zastoji delovanja računalnikov.
- knjigovodstvo: kasnitve pri poročilih, napake pri vnosih podatkov, napake v poročilih.
- finance: napake pri fakturiranju, zamude pri izterjavah zapadlih obveznosti, napake pri obračunu OD

Notranje izgube pa v vseh segmentih lahko nastajajo zaradi kasnitev pri izvajanju projektov.

Zunanje izgube so stroški, nastali v zvezi z odjemalci in dobavitelji. Reklamacije in nezadovoljstvo odjemalcev je treba vzeti skrajno resno. Obvladovanje tega segmenta je strateškega pomena za organizacijo. Dodatni stroški nastajajo zaradi:

- reklamacij odjemalcev
- reklamacij dobaviteljev
- kakovostnih rabatov odjemalcem
- odpisa terjatev
- odpisa proizvodov itd.

Pri reklamacijah odjemalcev strošek ni le vrednost vrnjenega blaga. Zaradi stroškov reševanja reklamacij in izvedbe korektivnih ukrepov, kar vpliva na prve tri vrste stroškov, moramo vrednost vrnjenega blaga pomnožiti z določenim faktorjem, ki je običajno od 3 do 10, odvisno od vrste reklamacije. V izjemnih primerih je ta faktor lahko še večji.

Uvedba priporočil standarda ISO 17799 v ETI – ju

Sodobni informacijski sistemi predstavljajo hrbtenico vsakega poslovnega sistema. Informacije in podatki, ki so v informacijskem sistemu shranjeni, pa so ključnega pomena pri upravljanju podjetja oziroma organizacije in zagotavljanju nemotenega poslovnega procesa. Dobro varovani informacijski sistemi omogočajo hitrejšo izmenjavo podatkov informacij, s tem pa tudi povečajo zanesljivost delovnega procesa in povečajo konkurenčnost. Kot vodilo pri vpeljavi informacijske varnosti v informacijske sisteme lahko uporabimo standard BS 7799 / ISO 17799. Mednarodni standard BS 7799 / ISO 17799 je najboljša osnova za celovito uvajanje informacijske varnosti, saj se organizacije in podjetja čedalje bolj posvečajo zagotavljanju varnosti in zaščiti svojih podatkov in informacij.

Namen varovanja informacij je zagotavljanje neprekinjenega poslovanja in omejevanja poslovne škode na najmanjšo možno mero s preprečevanjem in zmanjševanjem učinkov varnostnih incidentov. Varovanje informacij omogoča dostop do skupnih informacij, s tem ko zagotavlja zaščito informacij in računalniške opreme.

Namen uvedbe priporočil standarda ISO 17799 je pregledati trenutno stanje v družbi ETI d.d. na področju varnosti v informacijskem sistemu, ga analizirati, poiskati organizacijske in tehnične rešitve, seznaniti osebe z varnostnimi mehanizmi v skladu z zahtevami standarda BS 7799 / ISO 17799. Družba ETI d.d. bo s tem izboljšala varnost in zanesljivost delovanja informacijskega sistema, zmanjšala bo tveganja in posledično stroške informacijskega sistema ter poslovanja v celoti.

Namen je tudi zmanjšati potencialno škodo, ki jo lahko povzroči določena nevarnost (grožnja) v informacijskem sistemu. Nikakor pa ne moremo zagotoviti, da je informacijski sistem, ki bo deloval skladno s standardom BS 7799 / ISO 17799, popolnoma varen in zaščiten pred vsemi nepooblaščenimi vdori ali zlorabami. Omiljenje in pa koncept postopkov in rešitev ob katastrofi pa lahko informacijskemu sistemu in s tem poslovnemu procesu organizacije omogoči zmanjšanje poslovnih izpadov ter povečanje poslovnega ugleda.

Iztok Bizjak projektant inf. sistemov

Slovo

Na pragu letošnje pomladi je omagalo srce našega sodelavca

BURKELJC FERDINANDA

Nande je bil zaposlen kot vodja strojnega vzdrževanja. Poznali smo ga kot delavca, ki se je nalog loteval z veliko vnemo, le-ta je popustila šele, ko je bilo delo zares dobro opravljeno. Takšen človek je bil tudi v zasebnem življenju. Lepo urejen dom, skrbno negovana kmetija, rad je zahajal v gore, našim skupnim družabnim srečanjem pa je s svojo življenjsko energijo dodajal tisto, kar zmorejo le redki.

Upali smo, da neizprosna usoda ne bo močnejša od njegove trdne volje in naših tihih želja, zato nas je njegovo mnogo prezgodnje slovo globoko pretreslo. Globoko sočustvujemo z družino, ki jo je neizmerno cenil.

Ne bomo te pozabili.

Zahvala

*Tak čudno je naše življenje,
srečno in hkrati nesrečno,
in kratko je naše življenje,
in eno samo za večno!*

Ob prerani smrti dragega moža in očeta Ferdinanda Burkeljca se zahvaljujemo vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, izkazali pomoč, darovali cvetje, sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

*Iskrena hvala
družina Burkeljc*

Pripojitev ETI Steatita

O nameravani pripojitvi družbe ETI Steatit matičnemu podjetju, nam je nekaj več povedal direktor PIE Tehnična keramika, Stane Marolt, v naslednjem razgovoru

Začetek morda nekaj godovine podjetja in osnovnih podatkov o proizvodnji steatita.

Steatit se je v ETI-ju pričel proizvajati v sredini 70-ih let. Do 1992 leta smo proizvajali 250 do 300 ton za lastne potrebe (osnove NV). Z investicijo v nove stroje se je proizvodnja povečala in narasla na 1000 do 1100 ton steatitnih izdelkov. V letih 1996 in 1997 so se pričele kazati težave pri pridobivanju novih kupcev (previsoke cene, predolgi roki, kakovost...), zato je vodstvo ETI-ja pričelo z aktivnostmi pri iskanju partnerja za ustanovitev joint-venture podjetja. Leta 1998 so se pričeli razgovori in leta 1999 je že pričela s poslovanjem nova firma ETI-Saint – Gobain. Vendar je družbenik zaradi stalnih izgub izstopil in ETI d.d. je leta 2002 zopet postala 100% lastnik.

Ime družbe se je spremenilo v ETI STEATIT d.o.o.. Družba je za leto 2003

sprejela sanacijski program, ki naj bi izboljšal poslovanje. Na žalost pa je družba tudi v tem letu zabeležila izgubo in uprava ETI d.d. me je s 01.01.2004 imenovala za direktorja ETI Steatit d.o.o.. Moja naloga je, da saniram podjetje in v letu 2005 izvedem pripojitev k ETI d.d. - kot del Poslovno izidne enote Tehnične keramike (PIE TK).

Zakaj se sploh truditi z ohranjanjem proizvodnje steatita? Saj lahko NV osnove tudi kupimo.

Kar veliko je argumentov za ohranitev proizvodnje steatitnih izdelkov na lokaciji Kamnik:

- velik delež zaposlenih (112 delavcev);
- strategija matične družbe ETI d.d., da postane eden vodilnih proizvajalcev NV taličnih vložkov;
- dolgoletno poslovno sodelovanje z grupacijo EGO (ETA, Požega, Turčija, Kontakt) in interes koncerna za ohranitev dobavitelja iz tega geografskega področja;
- pomembna prednost pred konkurenco z lastnim razvojem in proizvodnjo steatitnih in kordieritnih materialov (granulatov);
- veliko znanja s tega področja (peči, sušilnice).

Kako si se lotil dela. Kaj so ti pokazale temeljite analize in katere ukrepe si izvedel?

Iz analize poslovanja za pretekla leta je razvidno, da je bila produktivnost nizka, dodana vrednost pod povprečjem slovenskega gospodarstva. Stroški materiala in energije so znašali 44% prihodkov od prodaje, delo 39% (kar je že 83% prihodkov), s storitvami (14%) pa so stroški že presegli ustvarjene prihodke od

prodaje.

Ostale ugotovitve:

- visok izmet,
- pomanjkanje tehničnih strokovnjakov in izrazito netimsko delo,
- neučinkovitost investicij oz. neinvestiranje,
- previsoka amortizacija,
- pomanjkljiva tržna strategija, pasivnost pri iskanju novih kupcev in izdelkov,
- slaba likvidnost podjetja,
- neustrezno organiziranje in vodenje podjetja,
- nizka stopnja avtomatizacije tehnoloških procesov
- zastarela konstrukcija orodij
- strojna oprema v orodjarni je zastarela.

Iz naštetih dejstev so sledili kratkoročni ukrepi in aktivnosti za izboljšanje slabih rezultatov tekočega poslovanja in sicer:

- obvladovanje stroškov,
- rast produktivnosti
- povečanje prihodkov od prodaje.

Izdelal se je osnutek strategije, ki definira usmeritve na področju razvoja in proizvodnje steatitnih izdelkov (obstoječi nosilni programi, novi možni programi, ključne tehnologije, vstop v nove trge in pridobivanje novih kupcev).

Kakšni so prvi rezultati? Se stvari že izboljšujejo?

V letu 2004 je bila izvedena dokončna sanacija STEATIT-a, kljub izgubi v višini 15 mio SIT, ki je posledica poslovanja prvih mesecev (do aprila izguba v višini 40 mio SIT).

Spremembe so bil uvedene na vseh področjih poslovanja:

- kadrovske menjave vodilnih delavcev
- znižanje zaposlenih za 15%
- racionalizacija režijskih delavcev (prestavitev na proizvodna dela, združevanje funkcij ipd.)
- boljši izkoristek delovnega časa (dvig produktivnosti za 35%)
- bistveno nižji izmet (za 35%, oz. 11 mio SIT)
- servis kupcev se je izboljšal (reklamacije so se prepolovile);
- osvajanje novih izdelkov (14 novih izdelkov);
- povečane tržne aktivnosti
- investicija v novo komorno peč.

Kadrovsko smo okrepili ključne poslovne funkcije (trženje steatitnih izdelkov ter razvoj in tehnologijo).

Tabela 1: Analiza finančnega položaja

Leto	Skupni prihodki v 000 SIT	Čista izguba v 000 SIT	Produktivnost 000 SIT/zaposl.	Dodana vrednost v 000 SIT/zaposl.	št. zaposlenih
2000	609.993	-241.406	5.169	1.554	118
2001	778.391	-176.592	6.597	2.349	118
2002	684.358	-245.310	6.110	2.148	117
2003	753.577	-100.217	6.730	2.870	112

Tržne aktivnosti so se usmerile v iskanje novih kupcev in novih tržišč. Odločili smo se, da se specializiramo v razvoj in proizvodnjo ohišij za NV varovalke, ter okrepiamo svoje pozicije pri razvoju izdelkov za vgradnjo v belo in svetilno tehniko.

Proizvodna je dosegla planirane rezultate, oz. jih preseгла za skoraj 5%. Glede na leto 2003 je realizacija višja za 19%, ali za več kot 600.000 EUR. Iz pregleda gibanja proizvodnje je razvidno, da plan ni bil dosežen le v 1. četrtletju 2004.

Iz analiz konkurence in trga je razvidno, da za Steatit je prostor na trgu in predvidevam, da se bo ta del proizvodnje v naslednjem obdobju najbolj razširil in dosegel nadpovprečne rezultate.

Zadnje čase se precej govori o ponovni pripojitvi k matični firmi. Že sam si jo preje tudi omenil. Lahko poveš kaj več?

Pričele so se aktivnosti za pripojitev Steatita k matični firmi ETI d.d., kar ugodno vpliva na razpoloženje zaposlenih za doseganje planiranih rezultatov.

S 1.07.2005 bo izvedena pripojitev ETI-Steatita d.o.o. k matični družbi ETI d.d. Po zakonu bodo potrebne naslednje aktivnosti:

- Sklenitev pogodbe o pripojitvi: Uprava mora skleniti pogodbo o pripojitvi z zakonsko določenimi elementi. V pogodbi se določi tudi obračunski dan pripojitve.

- Poročilo uprave: Uprava vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora izdelati pisno poročilo o pripojitvi. V našem primeru gre za poenostavljeno pripojitev (100% lastništvo ETI d.d.) in ni potrebno določati menjalnega razmerja za zamenjavo delnic.

- Pregled pripojitve NS: nadzorni svet družbe, ki je udeležena v pripojitvi, mora na podlagi poročila uprave o pripojitvi pregledati nameravano pripojitev ter o tem izdelati poročilo.

- Predložitev pogodbe o pripojitvi: uprava d.d. mora vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine prevzete družbe, ki bo odločala o soglasju za pripojitev, registrskemu sodišču predložiti pogodbo o pripojitvi, ki jo je pred tem pregledal NS in objaviti v Uradnem listu.

- Predlog za vpis pripojitve: z vpisom pripojitve v sodni register nastopijo pravne posledice pripojitve, t.j. izbris prevzete družbe iz sodnega registra – prevzeta družba preneha obstajati, prevzemna družba je pravna naslednica (prevzame posle, pravice in obveznosti).

Pripojitev se opravi po stanju z dne 31.12.2004. Glede na potrebne aktivnosti ter dokumente, ki jih je potrebno predložiti sodišču za vpis pripojitve (bilance, letno poročilo), bo pripojitev vpisana v register v mesecu juliju.

Dejanska pripojitev v tehničnem smislu

se je izvajala že v letu 2004, ko so bili v sanacijo vključeni vsi (z lokacije Izlak), ki so lahko kakorkoli vplivali na boljše poslovanje. Tako se je v ETI Steatit-u ustvarila dobra in strokovna ekipa, ki je pričela delovati kot skupina in to je vsekakor ključ za uspešno poslovanje tudi v prihodnosti.

Ocenjuješ torej, da med delavci vlada zelo pozitivno mnenje o pripojitvi. Ste o tem zaposlene tudi povprašali?

Lahko zapišemo nekaj mnenj zaposlenih. Povprašali smo jih, kako gledajo na obdobje zadnjih dveh let in kakšna so njihova pričakovanja glede pripojitve Steatita nazaj k ETI-ju d.d.

DROLC FRANCKA, keramik:

“Od pripojitve pričakujem pozitivne učinke, glede prihodnosti sem optimistična, kakovost in zahtevnost dela sta se v odtiskovalnici močno povečala tako, da je vzdušje včasih kar napeto, mislim da gre do vse stvari na bolje”.

RUČIGA JANEZ, orodjar:

“Proizvodni rezultati v zadnjem letu izkazujejo večjo sigurnost za obstoj firme, kar je bilo še na začetku leta 2004 vprašljivo. Glede na to, da se v zadnjem času dela intenzivno tudi na osvajanju novih izdelkov, to kaže tudi na povečan interes za obstoj in razvoj naše orodjarne, kar pa

Roman Grilc, vodja proizvodnje steatita

Iz proizvodnje Steatita

brez vlaganja v posodobitev opreme ne bo šlo, sicer ne bomo kos novim zahtevam. Orodjarji smo strokovno usposobljeni za svoje delo, več je tudi sodelovanja in odgovornosti med strokovnimi službami.

BRKIĆ JOVANKA, keramik:

“Stanje v firmi se izboljšuje, menim da bo ob pripojitvi še boljše”.

GRČAR FRANC, konstruktor orodij:

“V zadnjem času se je veliko naredilo na tehnologiji stiskanja. Na priključitev k ETI-ju gledam v funkciji povečanega razvoja na Steatitu, kar pa bo mogoče le ob posodobitvi domače orodjarne”.

KAKER NEVENKA, pakirka:

“Tehnologija dela se je v pakirnici v zadnjem letu izboljšala, pogoji dela so zahtevnejši, delovni odnosi v pakirnici so dobri in korektni. Ker je delo naporno in vse težje zdržimo zahteven delovni ritem, bi predlagala vmesne krajše pavze za počitek, tako kot je v preteklosti že bilo. To bi še izboljšalo delovno klimo in rezultate”.

Kaj bi še povedal za zaključek?

Na koncu tega članka bi se zahvalil vsem zaposlenim v ETI Steatitu in sodelujočim iz ETI d.d. za sodelovanje pri tem pomembnem in uspešnem projektu.

Mi vsi pa želimo, da bi imeli v Kamniku čim boljše poslovne rezultate in bi uspeli uresničiti vse smelega načrte, za katere smo izvedeli.

Ustanovitev podjetja Nova Keramika d.o.o.

Mirjam Novak,
direktorica

V družbi ETI d.d. sem bila zaposlena skoraj 20 let in to v njenih različnih organizacijskih oblikah, ki so delovale na lokaciji v Kamniku. Ves ta čas sem delala s keramiko, jo proučevala in jo še bolj vzljubila. Razvijala sem postopke in recepture za proizvodnjo mas in novih proizvodov tako s področja dekorativne kot tudi s področja laboratorijske keramike. V zadnjih nekaj letih sem vse bolj delovala na področju laboratorijske keramike, to je razvoja in proizvodnje keramičnih izdelkov, kot so žarilni lončki, izparilnice, tarilnice s pestili, stojnice, menzure ter drugi izdelki za uporabo v laboratorijih. Zaposleni v laboratorijih različnih podjetij potrebujejo omenjene izdelke pri izvajanju raznih testiranj, preizkusov ter meritev.

Na začetku lanskega leta je vodstvo družbe ETI d.d. seznanilo zaposlene v hčerinskem podjetju ETI Svit d.o.o. o možnosti odkupa celotnega ali dela programa podjetja. Takrat sem prvič pomislila o možnosti samostojne poti, vendar ideja še ni bila zrela. Opcij za nadaljevanje moje poklicne kariere je bilo več, vendar so imele vse dokaj nejasno prihodnost. Opcija - imeti le solastniški delež v nekem novem skupnem podjetju, v katerem zopet ne bi imela dovolj vpliva na nadaljni razvoj podjetja, me ni zanimala. V lanskem letu je nato v meni vse bolj dozorevala ideja o odkupu programa laboratorijske keramike in postala na koncu tako močna, da sem se odzvala pobudi vodstva ETI d.d. in mu posredovala predlog za odkup tega programa. Ni mi bilo namreč vseeno, kaj se bo zgodilo s programom, ki v danem obsegu res ne prinaša dovolj prihodka za preživetje niti eni osebi, vendar pa predstavlja zelo zanimivni program, ki bi ob pravem razvojno-tržnem pristopu ter z ustreznimi dopolnilnimi programi lahko prinašal pozitivni poslovni rezultat. Vodstvo družbe ETI d.d. je moj predlog načeloma sprejelo in nato so potekala medsebojna uskla-

jevanja, ki so se dokončno zaključila z 28. 02. 2005. Od družbe ETI d.d. in njenega hčerinskega podjetja sem preko novoustanovljenega lastnega podjetja NovaKeramika d.o.o. odkupila celoten program laboratorijske keramike z vsemi zagotovitvami ter nekaterimi osnovnimi sredstvi za proizvodnjo.

Od 01.03.2005 sem tako zaposlena v lastnem podjetju NovaKeramika d.o.o.. Podjetje ima najete poslovne prostore za proizvodnjo in skladišče na lokaciji Bakovnik 4a v Kamniku, ki so v lasti družbe ETI d.d.. Podjetje bo nadaljevalo s proizvodnjo izdelkov laboratorijske keramike s tem, da bo prioriteto poizkušalo iskati poslovne priložnosti znotraj niše tudi na trgih izven Slovenije. Izdelki po kvaliteti namreč sodijo ob bok najboljšim proizvajalcem tovrstnih izdelkov v tem delu Evrope. Vsekakor pa bo potrebno program dopolniti s kakšnimi novimi izdelki ter tudi s kakšnimi sorodnimi programi.

Podjetje NovaKeramika d.o.o. si želi dobrega poslovnega sodelovanja tako z družbo ETI d.d. kot tudi s podjetjem ETI Svit d.o.o. saj ga veže z njima še vedno kar nekaj skupnih poslovnih vezi – najeti prostori, dobava nekaterih surovin, izmenjava kadrov in drugo. Naj bo podjetje NovaKeramika d.o.o. izjema, ki potrjuje pravilo o medsosedskih odnosih ter resnično posluje brez tovrstnih težav.

Proizvodni prostori podjetja
NovaKeramika d.o.o.

eMojster - sistem za spremljanje proizvodnje v ETI GUM

V preteklem letu se je vodstvo ETI GUM-a odločilo, da razvije in uvede sistem za upravljanje ter nadzor proizvodnje, ki je poimenovan eMojster. Namen uvedbe informacijskega sistema eMojster je izboljšanje in optimizacija proizvodno-tehnološkega procesa, kar naj bi bila ena izmed stalnih aktivnosti, ki jo zasledujejo proizvodna podjetja. Prav tako je bistveni poudarek tudi na izboljšani produktivnosti in zmanjšanju tehnološkega izmeta.

Bine Pavlič, vodja proizvodnje v ETI GUM-u

In kaj je sistem za spremljanje in nadzor proizvodnje? Sistemi za spremljanje in nadzor proizvodnje se pogosto poimenujejo kot MES (Manufacturing Execution System). Obstaja več definicij za MES in poenostavljeno povedano je to integriran računalniški sistem, ki je nameščen med poslovnim (ERP) sistemom in med kontrolnim sistemom, komunicira z obema ter posredno nadzira proizvodni proces. Ena izmed osnovnih funkcij sistema je upravljanje delovnih nalogov, urnikov ter njihovo izvajanje glede na vnaprej postavljena pravila. Prav tako mora sistem razporejati in urejati vsako delovno mesto (stroj, delavec) v procesu glede na posamezne delovne naloge. Sledenje premikom materiala skozi proizvodni proces in vzdrževanje točnega popisa vsega materiala (surovin, materiala v procesu, polizdelkov in končnih izdelkov) je naslednja pomembna funkcija MES sistema. Naslednja na-

loga je zbiranje in shranjevanje podatkov o delovnem procesu za kasnejša poročila in za sporočanje v poslovni sistem. In kot zadnje, MES sistem naj bi odkril in zabeležil nenapovedane dogodke (okvaro stroja, slabo kvaliteto itd.) in odgovoril na te dogodke (spremenil urnik izdelave, izdal naročila za vzdrževanje). Poleg navedenih osnovnih funkcij je lahko umeščeno v MES sistem tudi mnogo dodatnih funkcij. Pogosto so to vodenje vzdrževanja, statistična procesna kontrola, zagotavljanje kakovosti, analiza proizvodnih podatkov, upravljanje s podatki in dokumenti ter sledljivost.

Vodilo pri uvedbi sistema v ETI GUM-u so bili naslednji cilji:

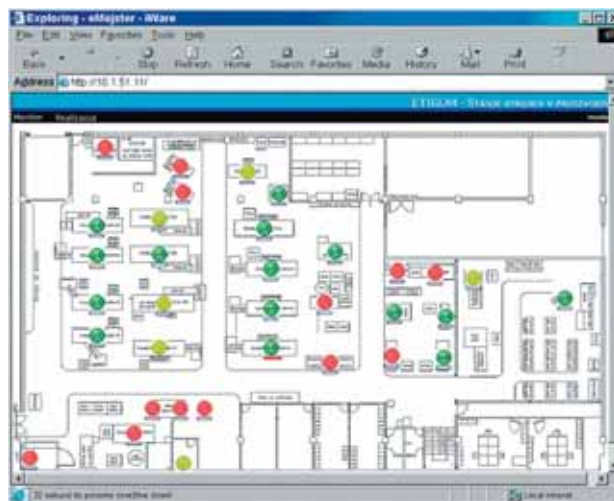
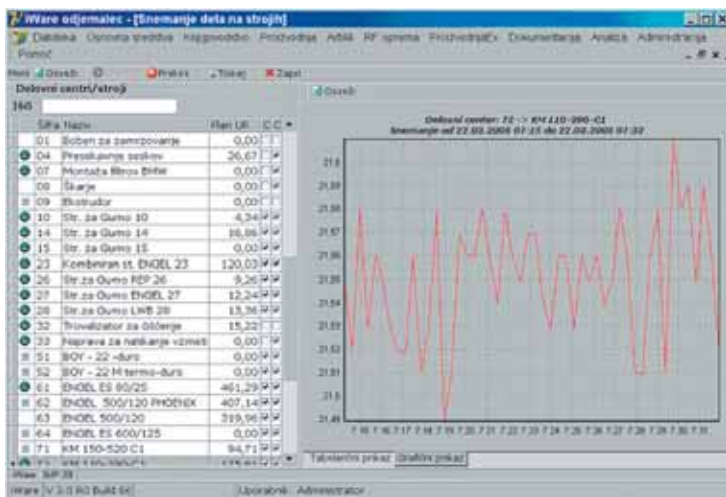
- izboljšanje obvladovanja procesov,
- izboljšanje kvalitete izdelkov ter posledično posredno zmanjšanje reklamacij,
- zvišanje produktivnosti,

- integracija sistema eMojster s poslovnim sistemom, kar se kaže kot enkratni vnos podatkov v en sistem in na enem mestu.

Cilji bodo doseženi na osnovi boljše diagnostike realne situacije v proizvodnji ter sprejemanja novih ukrepov v povezavi s spremljanjem rezultatov le-teh. Diagnostika kot temelj sprejemanja odločitev vsebuje sledeče komponente:

- identifikacija dejanskih motenj v proizvodnji
- identifikacija proizvodnega procesa v realnem času
- spremljanje odklonov realne (realizirane) situacije od planirane

Integracija sistema eMojster s poslovnim sistemom omogoča on-line povezavo poslovnega sistema z novim sistemom in obsega sinhronizacijo artiklov s kosovnicami sestavin (in operacij), sin-

eMojster na delu

hronizacijo delovnih nalogov, knjiženje porabljenih količin surovin ter izdelanih gotovih izdelkov na delovni nalog.

Informacijski sistem eMojster je uveden z vso predvideno funkcionalnostjo. Spremljanje proizvodnje z vidika tega sistema že kaže prve rezultate, ki bodo podlaga za izboljšave proizvodnega procesa. Projekt eMojster omogoča nadgradnjo sistema v smer integracije s sistemom za beleženje prisotnosti, informacijskim upravljanjem skladišča in izboljšanim planiranjem.

Iz proizvodnje plastike in gume

Podpisan je dogovor o načinu izplačevanja solidarnostne pomoči v primeru daljše odsotnosti zaradi bolezni

Konec meseca marca sta Sindikat SKEI ETI d.d. in Uprava podpisali dogovor o načinu izplačevanja solidarnostne pomoči v primeru daljše odsotnosti z dela zaradi bolezni.

Podpisan dogovor prinaša nove zneske solidarnostne pomoči kot tudi nov način izplačevanja pomoči.

Zneski solidarnostne pomoči delavcem znašajo:

- a) za neprekinjeno odsotnost nad tri mesece – za člane sindikata 30.000 SIT, za nečlane sindikata 18.000 SIT
- b) za odsotnost neprekinjeno nad šest mesecev – za člane sindikata dodatnih 40.000 SIT, za nečlane sindikata dodatnih 24.000 SIT
- c) za odsotnost neprekinjeno nad devet mesecev – za člane sindikata dodatnih 80.000 SIT, za nečlane sindikata dodatnih 48.000 SIT

Vsaka oblika izplačila (a,b,c) se lahko v koledarskem letu izplača le enkrat. Za delavce, ki delajo s krajšim delovnim časom od polnega oz. v času koriščenja bolniškega dopusta in so odsotni manj

kot 8 ur, je solidarnostna pomoč sorazmerno nižja.

In kako zaposleni uveljavi solidarnostno pomoč?

Posamezen znesek solidarnostne pomoči se izplača na podlagi **pisne vloge zaposlenega**, ki se pošlje v **Računovodsko službo** po izpolnitvi pogoja za izplačilo, praviloma pri prvem naslednjem obračunu plače. Zaposleni pa se v primeru predvidene daljše odsotnosti lahko odločijo drugače in v svoji vlogi predlagajo kasnejše izplačilo.

V primerih bolniške odsotnosti nad enim letom lahko Sindikat družbe v posameznih socialno opravičenih primerih, pisno predlaga povišanje izplačila solidarnostne pomoči do največ ene povprečne bruto plače v RS zadnjih treh mesecev. Pisni predlog takšnega povišanja mora odobriti Uprava družbe.

Rezanje in brušenje cevi v PIE teh keramike

ETI-jev praznik smučanja na kopah nad Slovenj Gradcem

Vsi smučarski navdušenci moramo biti z letošnjo zimo zelo zadovoljni. Skoraj idealne razmere za smučanje smo imeli vse do druge polovice marca tudi na nižje ležečih smučiščih.

Tudi letos smo organizirali tradicionalno tekmovanje v veleslalomu v okviru ETI d.d. in z njo povezanih kapitalskih družb na območju Republike Slovenije.

V soboto 05.03. smo odšli na nam že znano slovensko gorsko smučišče Kope nad Slovenj Gradcem. Mirno lahko trdimo, da smo tudi letos ETI-jevci zavzeli to znano najvišje ležeče pohorsko smučarsko središče. Tekmovanja se je namreč udeležilo 70 tekmovalk in tekmovalcev. Posebej razveseljiva je bila tudi letošnja udeležba 18 tekmovalk. Kako prav smo

se odločili smo videli preko celotnega dne. Preko meter snega, lepo sončno vreme, odlično pripravljena proga, dobra družba je bilo garant še za en nepozaben dan, ki ga izkoristimo za druženje, rekreacijo pa tudi medsebojno spoznavanje.

Po prihodu na smučišče smo se najprej opremili z vsemi potrebnimi smučarskimi rekviziti vključno seveda s smučarskimi kartami. Glede na to, da smo prišli kmalu na smučišče, je čas dovoljeval, da smo si lahko ogledali tekmovalno progo

in se ogreli ter na ta način pripravili naše sklepe in ude na napore tekmovanja. Ob 10. uri se je po progi spustila prva tekmovalka in tako do zadnjega tekmovalca. Vsi tekmovalci smo bili navdušeni nad postavitvijo proge, ki je omogočala vsem, da pokažejo vse svoje smučarsko znanje. Progo so odlično pripravili in seveda poskrbeli tudi za merjenje in izračun časa vsakega tekmovalca, člani Smučarskega društva Mislinja.

Po tekmovanju je sledilo prosto smučanje, ki je trajalo do 13.30 ure. Zatem smo se zbrali ob avtobusih, kjer smo odložili

I. Skupina: ženske (enotni razred)

MESTO	IME IN PRIIMEK	ČAS
1.	HRIBAR VESNA	00:32,22
2.	VRANKAR BREDA	00:33,76
3.	HRIBAR MARJETA	00:34,02

II. Skupina: moški nad 50 let

MESTO	IME IN PRIIMEK	ČAS
1.	BANTAN DANILO	00:30,47
2.	DRAGAR DRAGO	00:31,51
3.	KORBAR TONE	00:34,33

III. Skupina: moški do 50 let

MESTO	IME IN PRIIMEK	ČAS
1.	JUVAN OTO	00:26,80
2.	HRIBAR FRANCE	00:28,47
3.	STRMLJAN DUŠAN	00:29,05

III. Skupina: moški do 40 let

MESTO	IME IN PRIIMEK	ČAS
1.	MAL MARKO	00:26,37
2.	MAL DUŠAN	00:27,57
3.	ŠERAK DARKO	00:27,65

IV. Skupina: moški do 30 let

MESTO	IME IN PRIIMEK	ČAS
1.	SMRKOLJ BOJAN	00:28,98
2.	LAZAR FRANC	00:30,35
3.	VRHOVNIK ROK	00:30,54

Absolutni čas

	IME IN PRIIMEK	ČAS
ŽENSKE	HRIBAR VESNA	00:32,22
MOŠKI	MAL MARKO	00:26,37

smučarsko opremo in se s zbrali v Restavraciji Holcer, kjer smo imeli dogovorjeno kosilo in podelitev priznanj. Od takrat dalje pa smo zopet doživeli vso gostoljubnost in prijaznost domačinov.

Lastnik restavracije g. Paradiž Boštjan je s svojim pomočnikom tudi letos poskrbel za odlično počutje in vzdušje do poznih večernih ur s predvajanjem glasbe in projiciranjem fotografij s tekmovanja na steno. Seveda pa smo bili postreženi tudi z okusnim obrokom, ki nam je vsaj delno nadomestil izgubljeno energijo na tekmovanju.

Lepa priznanja, ki so jih izdelali v ETI SVITU in se odlikujejo z lepoto izdelave in izvirnostjo, smo podelili najboljšim med najboljšimi. Pri podelitvi, ki jo je tudi vodil je svoje dodal g. Boštjan. S kratkimi intervjuji tekmovalcev, pripombami in navijanjem, je tudi tokrat dobil aplavz na odprti sceni vse prisotnih.

Po podelitvi priznanj smo izvedli še tombolo z dobitki naših »sponzorjev«. Zatem pa se je nadaljevala »žurka« do poznih večernih ur. Seveda pa je tudi ta del vodil (kdo drug) kot že večkrat omenjeni lastnik restavracije in naš gostitelj v tistem zadnjem in najbolj veselem delu smučarskega dne.

Kljub temu, da smo bili zmagovalci vsi tekmovalci pa je prav, da predstavimo tudi resnično najboljše, iz fotografij pa je razvidno tudi del razpoloženja, ki je vladal naše skozi celotno druženje.

Na koncu bi se rad zahvalil:

- g. Paradižu Boštjanu lastniku kočice in osebjem za jedačo in pijačo ter potrpljenje
- g. Štefaniču Francu vodji smučišča za lep sprejem
- ekipi iz SD Mislinja za odlično pripravo proge in izvedbo tekmovanja
- Upravi družbe in Sindikatu SKEI ETI za to, da smo lahko izpeljali tekmovanje
- ETI SVIT-u za lepo izdelana priznanja
- Manci in Majdi za administrativno in tehnično pomoč od jutra do večera in vsem »sponzorjem« ki ste s svojimi prispevki pomagali, da smo nagradili vse udeležence

Smučarski HOP, HOP in vidimo ter srečamo se zopet prihodnje leto

Kegljanje »ETI-2005«

V petek 11.03. je bilo izvedeno vsakoletno tekmovanje v kegljanju za posameznice in posameznike. Tekmovanja se je udeležilo 16 tekmovalcev in le 4 tekmovalke. Vsak tekmovalc je imel 10 metov na polno in 10 metov na čiščenje na vse treh stezah. Rezultati pa so naslednji:

ŽENSKO:

1. mesto:	ČEBINLOJZKA	232 podrtih kegljev
2. mesto:	URANKAR KRISTINA	151 podrtih kegljev
3. mesto:	DOLŠAK VIOLETA	145 podrtih kegljev

MOŠKI:

1. mesto:	KLEMEN VLADO	271 podrtih kegljev
2. mesto:	STARIHA JOŽE	253 podrtih kegljev
3. mesto:	MALDUŠAN	248 podrtih kegljev

Najboljši v kegljanju

Glede na to, da se z marcem več ali manj zaključuje rekreacija v telovadnicah, vabim vse tiste, ki bi radi nadaljevali z rekreacijo, da pridejo na Kegljišče v Zagorju vsak petek od 16. do 18. ure. Rekreacija poteka vsak petek, razen v mesecu juliju in avgustu. Za vse začetnike se bo zagotovila pomoč izkušenih. S seboj prinesite le športno opremo in dobrovoljo.

Badminton »ETI-2004«

V petek, 11.02., smo izvedli tudi vsakoletno tekmovanje v badmintonu za leto 2004. Ker v preteklem letu ni bilo časa za izvedbo tega tekmovanja, smo le-to organizirali v začetku letošnjega leta. Prijavljenih je bilo 8 tekmovalcev. Zmagovalci prvih dvobojev so igrali za zmagovalca na dva dobljena seta do 7 točk, poraženci pa so odigrali en set do 11 točk.

Zmagovalci tekmovanja v badmintonu

REZULTATI:

- 1. mesto:** TILÉN VIDONJA
- 2. mesto:** MITJABRODAR
- 3. mesto:** JERNEJ KOVAČIČ

Vabim vse rekreativce na tekmovanja, ki bodo organizirana še v letošnjem letu in sicer badminton in namizni tenis.

Športni pozdrav

Triglav pozimi

Zimski pohod na Triglav - enkratno doživetje

Ne toliko sprejeta obveznost v prejšnji številki glasila, da bom kmalu zopet napisal kakšen prispevek o zimskih radostih, bolj me je k pisanju vzpodbudila želja predstaviti čudovito doživetje Julijskih Alp pozimi. Zadnjih šest let so namreč vzponi na Kredarico in, če je možno, tudi na Triglav, kar moja redna gorniška aktivnost v prostih dneh pred Novim letom. Že v začetku decembra se začnejo priprave posebno za kondicijo in navajanje na trde plastične čevlje, le da je bilo to lani bolj namenjeno mešanju blata in ropotanju po poteh okrog Čemšeniške planine. Dva dni pred planiranim odhodom, ko so razmere izgledale še kar dobre pa se je zgodilo: en meter novega snega na Kredarici. Seveda se v takšnih razmerah nima smisla izpostavljati plazovom, zato je bil prijatelj Vili iz Jagnjenice pri Radečah, skaterim sva bila skupaj že na Groenlandu in zadnja leta skupaj še malo praska po Steni, kar nestrpen kdaj pa le greva. Januar je bil tako namenjen smučanju, nato pa se je lepo ohladilo in že sva se odpravila.

Edina primerna zimska pot vodi iz Krme, kjer je bilo v začetku februarja primerno hladno (-18 °C), nato do pastirskega stanu nad Zgornjo Krmo, ki je bil zaradi novega snega kot v pravljici, kamor sva prišla normalno hitro.

Pastirski stan nad Zgornjo Krmo

Naprej so se pa začele težave. Bolj za mene kot za Vilija, ker so gaz po razpotju prejšnji dan utrli turni smučarji in to, namesto direktno na Kurico, levo naokrog preko borovcev; Vili je še lepo gazil za njimi, jaz pa sem vsak tretji korak poglobil do kolen ali pa še več. Pri tem sem se, poleg jeze na tiste, ki so naredili tako neumno gaz, spraševal, zakaj moja zdravnica nima še nekaj čarovniških sposobnosti, ko mi stalno daje le en recept: shujšaj, kar bimi takrat prišlo najbolj prav. Pa je tudi to mučenje bilo zame enkrat le končano in kakšni dve uri za Vilijem sem prisopihal na Kredarico. Velika soba v domu je bila malo toplejša kot ponavadi, je pa "vremenar" napovedal, da se bo ponoči osvežilo (okrog -20 °C), kar je že malo hladno tudi zame.

Zjutraj sva čakala, da so prvi zagnanci zapustili kočjo in se počasi tudi sama odpravila proti vrhu. Za razliko od zadnjega zimskega vzpona na Triglav, pred tremi leti, je bilo tokrat manj vetra, žal pa je bilo tudi premalo kak meter snega. Od velike markacije naprej je bila skala kopna in z derezami je vzpenjanje po skalah kar zoprno, cepin pa je samo za napoto.

Na vrhu Malega Triglava je bilo vsaj nekaj snega za lepo sliko in dober občutek zimskega vzpona.

Po eni strani je pozimi vzpon lepši in lažji, predvsem pa ni vrst in čakanja. Na vrhu je bilo treba kar iskati najboljši položaj za slikanje, da niso samo skale pred stolpom, razgled

Mali Triglav

pa je bil tisti dan enkrat. Dobro se je videl Materhorn ter vsi vrhovi v Avstriji in Italiji, žal pa je bila vzhodna stran pod pokrovom smoga, le Kum je bilo možno zaznati z malo domišljije.

Pot nazaj je minila hitro in lepo se vidi, da so številni obiskovalci vrha utrli pravo gaz v sneg nad sicer zoprnim prehodom pod vrhom. Edini zoprni del je bila napi-

hana strmina pod Malim Triglavom, kjer bi se morebitni zdrs lahko končal tudi kakšnih sto metrov nižje.

V domu je tisti večer bilo kar živahno in dolgo smo z drugimi premlevali naše dogodivščine v gorah. Pri tem sem tudi opazil, da tako jaz, kot drugi, z leti vedno bolj pozabljam na tiste res težke in zoprne iz-

Aljažev stolp

Čemšeniška planina

Drugi najvišji vrh v Zasavju in Posavju, vrh 1206m

Planina nam nudi s svojo višino in lego obširen razgled. Z nje vidimo vse od Pohorja do Gorjancev, Snežnika, Nanosa, Julijskih Alp in Kamniških planin, seveda ne vse z enega mesta.

Okrog leta 1930 je zelo zaznaven razmah športa v zagorski dolini. Zelo aktivni so mladi planinci – smučarji, ki so hodili na turne smuke iz Zagorja na Sv. Planino čez Vrhe na Čemšeniško planino in po drugi strani nazaj v Zagorje. Pri mladih planincih, študentih vznikne ideja za postavitve lesenega zavetišča na Čemšeniški planini. Kojim lastnik odstopi svet in ves potreben les za takratnih 55 din, jih uspe v letu 1932 zgraditi to zavetišče.

Nekaj let kasneje zbere Tine Čopar z Lok svojo skupino mladih planincev za namenom, da zgradijo še eno zavetišče. Tinetov stric jim podari zemljišče in potreben les in tako jim uspe v letu 1938 zgraditi to drugo zavetišče, ki je od prvega kakšnih 300 m višje. Tako so eni in drugi pridno uporabljali ti dve zavetišči.

Obe sta bili med drugo vojno požgani. V letu 1950 dajo člani PD Kotredež iniciativo za izgradnjo lesene koče na mestu, kjer je stalo prvo zavetišče. Občina jim podari leseno barako, ki jo uspešno razstavijo, z velikim naporom prenesejo na vrh, jo sestavijo in avgusta istega leta izročijo svojemu namenu. Čemšeniška planina postaja čedalje bolj vabljiva in zato narašča obisk. Medtem se člani iz Kotredeža vključijo v Planinsko društvo Zagorje. Zaradi potreb v letu 1954 društvo zgradi poleg koče leseno depandanso z 8 ležišči.

Čedalje bolj nastaja potreba po zidanem planinskem domu. Že v letu 1970 se začnejo priprave na samo gradnjo. Takratni dolgoletni predsednik dr. Franci Golob, je bil navdušen nad vnemo članov Upravnega odbora. Zapomnili pa smo si njegove besede: »Fizično ne bom mogel pomagati zaradi rahlega zdravja, bom

kušnje (nesreče, vreme, slaba oprema itn.), v pogovorih pa ostajajo le še veliki in uspešni dogodki. Še en dan sva izkoristila za obisk Staničeve koče čez Kotel in do večera sva se zopet vrnila. Zadnji dan je tako prišel kar prehitro ampak tako to je. Vrnitev v Krmo je bila kar prehitra (manj kot 3 ure) in potem za avtom do kolone na Lescah, nato pa klasika - počasi domov z zagotovilom, da greva naslednjo zimo zopet pogledat, če Triglav še stoji.

Gaz pod vrhom

Čemšeniška planina

bilo opravljenih 2.200 prostovoljnih delovnih ur. V tej delovni akciji se je posebno izkazal Ivan Kunstek, gospodar doma, ki je opravil ca. 500 prostovoljnih delovnih ur. Zelo velik delež v tej akciji je dal tudi vodja gospodarskega odseka Andrej Klembas.

Za vse objekte in okolico so od njihovega nastanka pa do danes vestno in požrtvalno skrbeli: Jože Polc (30let), Milan Brvar (7let) in Ivan Kunstek od leta 1991 do danes.

Za dobro oskrbo in poslovanje ne glede na vremenske razmere pa so od samega začetka skrbeli: Vera in Franc Strmljan (20let), Jože Arh (2 leti), Francka in Ciril Konšek (8let), Fani Novak (20let), danes pa Kropivšek Helena.

Društvo se lahko ponaša s tem, da je Čemšeniška planina edina gora v Zasavju in Posavju, do katere ne pelja cesta, pač pa s Prvin planinska pot za vse starosti do doma.

pa šel v akcijo zbiranja potrebnih sredstev.« Njegova prezgodnja smrt je vrste Upravniškega odbora še bolj strnila. Sklep UO je bil, da se ne gre v gradnjo ceste na vrh, temveč v izgradnjo tovarne žičnice in da bo dom nosil njegovo ime.

V letu 1971 društvo Tine Strnišnik iz Razbora z darilno pogodbo pokloni zemljišče za izgradnjo novega doma.

Najprej je bilo potrebno zgraditi strokovno zahtevno tovarno žičnico, kajti s tem je bila dana možnost začetka gradnje. Gradnja je trajala v letu 71 štiri mesece, v letu 72 isto štiri mesece in v letu 73 dva meseca. Novi zidani planinski dom je bil slavnostno odprt 24. junija 1973 in nosi ime po dolgoletnem predsedniku društva, dr. Francu Golobu.

Za omenjeni dom je bilo z žičnico prepepljeno skupaj 150 ton gradbenega materiala (cement, pesek, beton, zidaki, apno, opeka, idr.).

Za primerjavo – 1 vožnja traja 20 min, prepeljalo pa se je enkrat lahko 500 kg. Za gradnjo je bilo skupno opravljenih preko 6.500 delovnih prostovoljnih ur. Glavno breme gradnje je nosil gradbeni odbor v sestavi: Franc Zrnec kot predsednik in člani Jože Polc, Ivan Fink, Karel Pušnik, Stanko Toplak, Egon Urbanija in Alojz Sajovic.

Zaradi vse večjega obiska društvo zgradi še prizidek doma. S tem se pridobi še ena večja gostinska soba in nad njo 16 ležišč.

Kljub rednemu vzdrževanju je dom vsekoli izpostavljen vremenskim neprilikam. Vsi leseni deli fasade in balkona so

bili dotrajani, zato je bila potrebna obnova. Društvu je priskočil na pomoč pokrovitelj doma SVEA Zagorje. Stane Ocep je zbral svojo ekipo mizarjev, gospodarski odsek pa svojo ekipo za vsa druga dela. Tako je dom v letu 93 dobil še lepši izgled. Za to uspešno delovno akcijo je

Za zaključek pa še nekaj kitic neznanega avtorja:

Kdor ljubi planine
Na Čemšeniško naj gre,
ker gor se brez dvoma
sprosti mu srce.

Kdor hrup mesta sovraži
in mir si želi,
na Čemšeniško planino
naj hitro hiti.

Kjer senca je hladna
in sonce toplo,
le kdo je na svetu,
ki ne ljubil bi to.

In vse to planina
Čemšeniška ima,
le góri, le góri
In vse to vam da.

Dom na Čemšeniški planini

Upokojila sta se naša sodelavca...

V decembru, natančneje 26.12.2004 sta svoj »zadnji ših na Keramiki« oddelala naša dolgoletna sodelavca, «majstra» Drago Dragar in Alojz Bergant. Oba sta bila v »fabriki« krepkih 40 let, Drago trikratni Inovator leta in večkratni dobitnik Priznanja za ustvarjalnost, Alojz prav tako dobitnik Priznanja za ustvarjalnost. Kljub vsem spremembam, ki sta jih doživljala, sta svojo kariero začela in končala tu, edino (takrat še obvezno) služenje domovini ju je za krajši čas »odtrgalo« od Keramike.

V nadaljevanju vam predstavljamo zanimiv pogovor, ki je nastal, ko sta se oglasila »v kadrovski« in uredila še zadnje »papirnate« formalnosti...

Drago Dragar

Kaj bi nam povedala o vajinih začetkih?

Drago: Na začetku je bilo vse zelo skromno narejeno, praktično ni bilo tukaj še skoraj nič, le par podrtih barak.

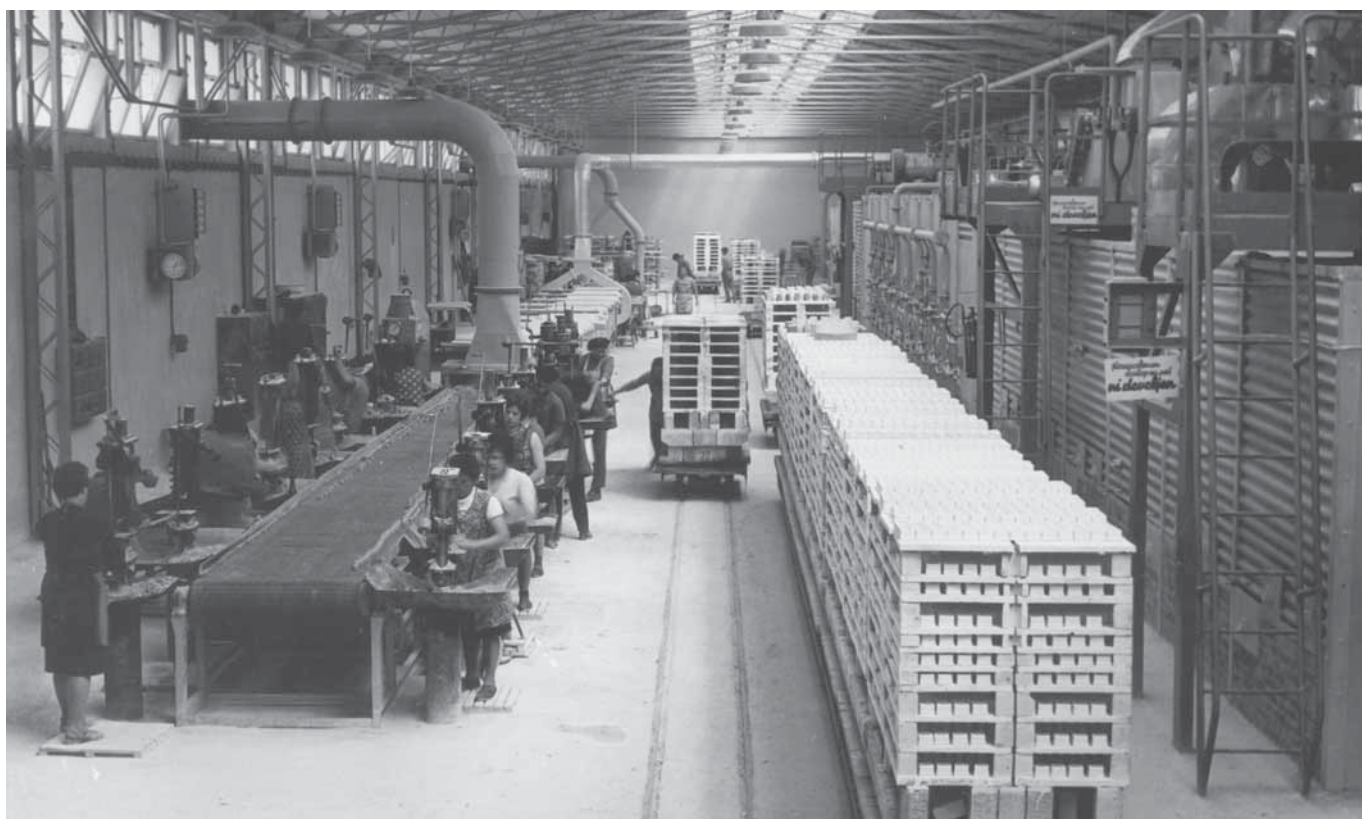
Alojz: V firmo sem prišel 1. septembra leta 1959, kot vajenec. V prvih letih smo delali neke ploščice, nato pa se je začela proizvodnja pipic in surova proizvodnja.

Drago: Prišel sem dve leti kasneje kot Lojze. Na začetku ni bilo skoraj nič, vendar smo bili veliki navdušenci. Velik delež pri razvoju firme je imel pokojni direktor g. Vladimir Kojnik in potem vsak direktor za njim. Dediščina vsakega je ostajala, vsak pa je nadgrajeval. Bili so »mizerni« časi, v smislu materialnega, tako, da je bila vztrajnost tista, ki je največ doprinesla k rasti firme.

Alojz: V času direktorja g. Vladimira Kojnika se je ogromno zgradilo, če omenim le to, da je bila leta 1962 zgrajena peč, leta 1968 proizvodnja Keramike in tunelska peč, pa oprema...

Alojz Bergant

Arhivski posnetek oddelka stiskalnice

Drago: Za gradnjo in širitev smo vse pripevali od plač, saj se je direktor »bal kreditov«. V Občini Zagorje smo bili v realizaciji in perspektivnosti eno najbolj stojičih podjetij, kljub temu pa smo imeli zelo nizke plače. Če bi na firmo gledali samo z vidika plač, jih večina takrat ne bi vztrajala v proizvodnji. Na plače so gledali bolj višji nivoji, ki so jo zaradi tega tudi večkrat »odkurili«, nato pa se vračali. Vedno spet na položaje. Mi, ki smo bili praktično od začetka tukaj in tudi ostali, ki smo orali ledino, nismo bili nikoli visoko cenjeni.

Alojz: Leta 1972 je prišel za direktorja g. Marjan Manfredo, leta 1973 pa je bila reelekcija. V časopisih je bilo razpisanih 37 vodilnih in vodstvenih delovnih mest, kar je pomenilo, da so iskali kadre od zunaj. Prijavljenih je bilo ogromno ljudi, spomnim se, da je bilo na moje delovno mesto prijavljenih 18 kandidatov. Nekaj so jih potem dobili, nekaj razporedili, nekateri so odšli, ker so izgubili položaje. Vsako vodstvo je po svoje delalo spremembe, v vsem času smo jih ogromno doživeli, tako v smislu gradnje, materialne in razvojne poti firme, kot človeške in organizacijske.

Vajina poklicna pot...

Drago: Prišel sem kot vajenec keramiške šole v Žalcu, ki je spadala pod takratni Center Borisa Kidriča v Mariboru. Kasneje je bila podobna šola v Ljubljani, neko združenje pečarske, dimnikarske in keramiške stroke, čez nekaj let pa je bila šola ukinjena.

Alojz: Šolo sem začel prvo leto v Ljubljani, drugo v Mengšu in tretje v Žalcu. Šolanje je trajalo tri leta, kasnejše generacije pa so imele dve leti.

Drago: Kot vajenci smo delali po vseh oddelkih v fabriki. Imeli smo srečo, ker smo imeli zelo dobrega mojstra Bernarda Razpotnika. On je bila naš ata. Veliko smo jih ušpičili. Tudi štrajkali smo. Vajenci namreč nismo imeli na začetku nobenih pravic, ne »kart« (mesečnih vozovnic) za vožnjo na delo, ne oblek, ne dopusta, ne počitnic, samo delali smo lahko. Takrat nas je bilo okrog 30 vajencev. V Uradnih listih smo iskali pravice in si jih s štrajkom izborili. Dobili smo štirinajst dni letnih in teden dni zimskih počitnic, pa delovne obleke. Kasneje so vajenci pridobili še druge pravice in imeli kar dobre plače.

Doba vajeništva je trajala vsa tri leta šolanja.

Potem smo se zaposlili po oddelkih. Ker takrat ni bilo kvalificirane delovne sile, smo mi, ki smo zaključili šolo, dobili za tisti čas kar hitro mojstrske položaje.

Alojz: Leta 1962 sem delal pomočniški izpit, septembra 1963 pa sem bil že oddelkovodja čistilnice.

Drago: Bil sem med prvimi v Prototipu skupaj z Nandetom Sirkom. Učil sem se pa v »surovi«. Veliko so nas naučili, tudi pometati, za seboj pospravljati... Pa tudi na splošno smo vajenci ob koncu »šihta« pometali po celi delavnici (no, včasih malo bolj na hitro ali pod kako omaro). Pa s tem ni nič narobe, saj je prav da se lotiš vsakega dela.

Iz prototipa sem zamenjal v čistilnici Lojzeta, ki je šel k vojakom. Takrat še nisem bil star 18 let. Mišljeno je bilo, da ko pride Lojze nazaj, grem pa jaz v vojsko. Potem pa se je zgodilo, da sem moral prej k vojakom, vrnil sem se pa prav tako pred njim.

Alojz: Pozneje je šel in se prej vrnil (smeh), ne vem ali so ga nagnali.

Drago: Ne, ne, boljši vojak sem bil, sem hitro vse opravil (smeh).

Alojz: Po vojski sem prevzel čistilnico in

1989: Oddelek čistilnica

celo stiskalnico, takrat je bil to precej močan oddelek, cca 100 do 120 ljudi, razmetano na štirih lokacijah po firmi. Na ta način se je delo odvijalo do leta 1973, ko je bila že omenjena reelekcija in sva s Stanetom Bantanom prevzela delo tretjinskega poslovođe za ta obrat in do leta 1985 je bilo tako.

Leta 1985 so bile spet spremembe. Surova se je razširila, da ji dva človeka nista bila več kos. Bantan Stane je prevzel surovo, dobili smo zraven še Janeza Gaberška in sva z njim ostala poslovodja za levo stran – štancarijo, čistilnico, pakirnico, brusilnico. Spet je bila nastavitve mojstrov po oddelkih, kar je ostalo do danes.

Drago: Vrnil sem se od vojakov 3 mesece pred Lojzetom. Nisem se hotel za malo časa vračati za mojstra in sem šel delat za tri mesece v proizvodnjo v surovo. Potem pa v kontrolo, kjer sem bil kar 23 let. Organizacija se je spreminjala – nekaj časa je bila »čista« kontrola za celo fabriko, potem smo bili kontrolorji tehnologije, nato samo tehnologije... V kontroli sem bil do leta 1990, ko sem zamenjal Staneta Bantana, ki je šel v penzijo. Tako sem bil od takrat dalje do danes v surovi proizvodnji.

Alojz: Ja, ja, dobra runda je bila, nič nismo vmes menjali.

Drago: Bil je izredno težak posel, povsod so nas pošiljali v ogenj. Karkoli se je dogajalo v proizvodnji ali v vodstvu, mi smo bili vedno vmes, v sredini, na udaru. Nikoli nismo imeli hudo slabe plače, vendar tudi nikoli nismo dobili plačano za tisto, kar smo delali. Večkrat sem komu rekel, ki kar napočez obsoja, pojdi se »buhat« z ljudmi, pa boš videl. Ob tem pa so se nenehno spreminjali organi, delavski sveti, sindikat, komisije. V začetku so bile vse seje, srečanja po delovnem času, popoldne.

Opravljal sta tudi različne funkcije...

Alojz: Dosti je bilo vsega – od predsednika delavskega sveta TOZD-a (2 mandata), od 1989 do konca sem bil še predsednik Centralnega delavskega sveta v firmi, do sindikata, še prej na mladinski podjetju in na občinski ravni...

Drago: Bil sem predsednik mladine Elektroporcelana. Bili smo veliki navdušenci. Nad gasilskim domom na Izlakah je bila soba, ki so nam jo odstopili, da jo uredimo. Popoldne smo udarniško delali, Kovač nam je narisal slike, fabrika nam jo je opremila, dala mize in stole, televizijo, šah, karte... Potem smo dobili sponzorje za kakšno gajbo piva in ore in se tam družili.

Bil sem tudi predsednik sindikata, pa še v občinskem sindikalnem svetu.

Kaj pa malica?

Alojz: Prva malica se je začela tam neke leta 1961, ko so še kuhali na Obreziji. V cekrih so malico prinesli »pod plato«, kjer so jo razdelili.

Drago: Takrat še ni bilo nobenih priborov, samo kar je imel vsak sam. Ponavadi smo dobili 1/4 kg kruha in »konc« (to bo verjetno pol kranjske klobase); pa 1/4 kg kruha in jetrca; pa 1/4 kg kruha in golaž in tako spet v tem zaporedju.

Bili smo med prvimi, ki smo dobili toplo malico. Ta malica se je nenehno in zelo hitro izboljševala. Kasneje smo jo dobili v barakah, dobili smo tudi že krožnik in pribor. Pomivali pa že nismo več sami. Še kasneje smo dobili v kompletaži nad plato prostor, ki je bil spet boljši.

Alojz: Tam je bila prva uprava. Prvotno tajništvo, direktor in dve pisarni. Začel se je že del kompletaže. Ko se je uprava preselila, smo dobili nad plato večji prostor za menzo.

Kaj je plata?

Plata smo rekli platoju, betoniranemu prostoru, od koder se je šlo v kompletažo, v kovinske in v surovo.

Keramika...isto ime za material in fabriko...

Drago: Nekoč so prišli k direktorju otroci iz Mlinš (OŠ), zapeti eno pesem, kije med drugim šla tudi tako: »Mi ljubimo keramiko, še bolj pa njene colinge...« S tem je povedano, da je s Keramiko ta dolina zaživela. Keramika na splošno je nek pojem za fabriko, v resnici pa je to material. Sedaj se težko pogovarjamo o keramiki, ker je bistvena razlika med keramiko in porcelanom, pa skozi leta razvoja in sprememb še med kompletiranimi, kovinskimi deli, ki so kasneje nastali.

To je takšen preskok, da ni mogoče primerjati. Če ne bi bilo ljubezni in z njo povezanega eksperimentiranja in nenehnega razvijanja... Ljubezen je bila tudi, ker smo radi in z velikim veseljem hodili v službo, sproščeni smo bili, ni bilo takšnih stresov kot sedaj. Delavci so bili bolj zaščiteni.

Spomin na izdelovanje keramike iz petdesetih let

Alojz: Časi so se spreminjali, bilo je obdobje tam okrog leta 1971, ko smo podobno, kot v sedanjem času imeli ljudi »na Obreziji na obešalnikih«. To je bilo podobno, kot sedaj določen čas. No, to je trajalo malo časa, potem pa so se je situacija umirila.

Nepozabni dogodki, lepi spomini...

Alojz: Bili so zelo lepi časi in bili so zelo hudi časi. Ne vem kaj je bilo najlepše. Vsega je bilo polno.

Drago: To je tako težko povedati, veliko lepih časov je bilo, veliko nepozabnega, česar se bomo vedno spominjali, lepe anekdote, pa tudi veliko travm. Težko bi nekaj izpostavil. Tako kot smo v Šoli rekli, da je bil najboljši odmor, bi lahko rekel, da je bila tu najboljša malica (ha, ha, pa smo spet tam...).

Bilo je toliko dobrih in lepih srečanj, kakršnih danes ne poznamo več. Ljudje so včasih za ta srečanja, za praznike, za pik-

nike živeli. Ko smo dosegali »rekorde«, ko smo predčasno dosegli plan, je recimo zazvonilo opoldne in so nas poklicali skupaj in smo dobili vsak en »konc« in 2 dcl vina. To je bilo iznenada, presenečenje, nekaj lepega, pa še obveščeni smo bili o rezultatih. Danes ljudje šele po nekaj mesecih ali pa sploh ne preberejo iz kakšnih poročil o rezultatih, sproti pa se bolj slabo ve.

Alojz: Zdaj tudi nikoli ni dovolj narejenega, cilji so tako visoko zastavljeni, da takšne situacije skoraj niso več možne.

Drago: Ko smo bili mladi je bil štos, ko smo malo pikro gledali na »stare«: »A se še ne boste spela!?!« Potem pa pride čas, ko si sam na tem, da greš. Pa je treba oditi, pri vsakemu pride... Ni bila dolga doba in prehitro je minila.

Alojz: Tako je, hitro je prišla ta doba. Zdaj bo spet treba narediti načrt za obdobje, ki je sedaj pred nami. Treba bo ostati aktiven, še bo potrebno delati.

Namesto zaključka...

Sogovornika sta ves čas poudarjala spremembe, ki sta jih »dala skozi« in so predstavljale gibalno razvoja podjetja, posameznikov – in hkrati tudi njiju.

Zdaj je vrsta na njima, da vsak sam, na svoj način gradi in vpliva na njih v obdobju, v katerega sta zakorakala.

Vsi, ki smo ju imeli priložnost osebno spoznati in predvsem z njima delati, jima iz srca želimo, da bosta uživala v vsem, kar ju še čaka, kar bosta z njunima neusahljivima vrelcema energije sedaj počela. Naj bodo lepi tudi spomini na najlepše trenutke dela v »fabriki« ...

Hvala vama za vztrajnost, dobro voljo in dediščino, ki je ostala za vama...

Z njima smo se pogovarjale Silva, Marina in Karmen

Pregovori o pregovorih

Pregovori so bakreni novci znanja.

Za pravo mislijo, ki jo najdemo v knjigi, je treba prav toliko razumnosti kot pri avtorju, ki jo je našel.

Izreki so modrost modrih in izkušnje stotij.

Takoj za ustvarjalcem misli pride tisti, ki jo je prvi navedel.

Ni pregovora, ki bi bil resničen.

Citiram druge samo zato, da bi sebe bolje izrazil.

Navdih, duhovitost in značaj naroda najdemo v njegovih pregovorih.

Narodni pregovori nam kažejo stopnjo duha in sadove civilizacije.

Pregovori so otroci vsakodnevnih izkušenj.

Pregovori so modrost z ulice.

Lep izrek v spominu je kot kupček denarja v blagajni.

Pregovor se stara, ampak kdor se pogleda v njem, se pomladi.

Pogosto citiram sam sebe: stem začinim svoj pogovor.

Mislím, da moramo citirati....kadar začutimo, da bi bil navedek zanimiv, koristen ali zabaven.

Če je bila kakšna stvar še povedana in dobro povedana, nimam nobenih pomislekov, da je ne bi povzel.

Vem da so bili drugi boljši od mene, vendar me citirajo prav tako kot druge.

Citat je ob pravem času močnejši kot armada.

Takoj za tistim, ki je duhovit, pride tisti, ki zna citirati duhovitost drugega.

Pregovor je duhovitost enega in modrost vseh.

Pregovori so sok možganov in src, nastali so pod težo življenjskih izkušenj neštevilnih narodov v teku stotij.

Pregovore je izkušnja rodila, potrdila in ohranila.

Citati so knjige, ki so posrkanje iz cvetov vseh knjig.

Pregovori so kot metuljčki: nekaj jih ujameš, drugi uidejo.

Smisel pregovora spoznamo šele takrat, ko sami doživimo njegov pomen.

Za neizobraženega človeka je dobro, če bere knjigo citatov.

Tiho, tiho drobna vrstička, ne jokaj! Ponavljali te bomo še in še.

V vsakem izostrenem stavku je treba žrtvovati nekaj natančnosti v korist zgoščenosti.

Lahko bi sestavili najslabšo knjigo na svetu izključno iz izbranih odlomkov najboljših pisateljev na svetu.

Modri kujejo pregovore, tepci se po njih ravnaajo.

Pijte vodo – uporabljajte vodni bar

Kot smo v eni od prejšnjih številčk že omenili, smo navezali stike s podjetjem, ki se ukvarja s sistemskimi rešitvami na področju spodbujanja pitja vode na delovnem mestu.

Z namenom v praksi v našem podjetju preizkusiti ponujeno rešitev, smo postavili vodni bar v oddelek prooizvodnje tehnične keramike.

Predstavljamo vam ta nov koncept distribucije čiste pitne vode za zaposlene, ki pa ga je možno s postavitvijo na ustrezno mesto ponuditi tudi strankam in obiskovalcem podjetja.

VODA JE ŽIVLJENJE - PIJTE DOBRO VODO

Voda je glavna sestavina vsake celice našega telesa in je nujno potrebna za vse procese, ki potekajo v organizmu. Pomanjkanje vode v organizmu je pogosto povezano z glavoboli, varljivim občutkom lakote, stresom, utrujenostjo in pomanjkanjem energije, suho kožo, krhkimi kostmi, slabo prebavo, z zmanjšano odpornostjo organizma, Raziskave dehidracije človeškega organizma so pokazale, da poleg običajne hrane, tudi številne pijače in napitki, ki jih dnevno uživamo, lahko povzročajo dehidracijo (npr.: kava, umetno slajene pijače, cola pijače, alkoholne pijače...). Dehidracijo organizma lahko odpravimo s pitjem vode. Strokovnjaki priporočajo pitje 80% čiste vode in 20% ostalih pijač. Kulturno in higiensko pitje čiste, sveže, varne in okusne vode nam lahko omogoči VODNI BAR.

VODNI BAR

VODNI BAR prinaša prednosti na področju zdravja, udobja, varnosti in ekonomike pred dosedanjim načinom zagotavljanja pitne vode, pijač in napitkov. Je integracija dosedanjih spoznaj in rešitev za distribucijo vode in napitkov s širšo dimenzijo.

OSNOVNI NAMEN VODNEGA BARA JE:

- spodbujati k pitju vode
- omogočiti enostavno uporabo
- varovati pred nihanji kvalitete vode v vodovodnem omrežju
- dvigniti kvaliteto vode; voda, ki si jo natočimo iz VODNEGA BARA je sve

ža, dobrega okusa, očiščena morebitnih nevarnih snovi (klor, težke kovine, pesticidi, herbicidi...)

- zagotavljati higieno
- ponuditi dobro vodo želene temperature na doseg roke (čim bližje delovnega mesta)
- omogočiti pitje vode na kulturn in higienski način

ČIŠČENJE VODE V VODNEM BARU

Patentirana tehnologija filtracije, prečiščevanja in dezinfekcije vode omogoča odstranjevanje širokega spektra onesnaževalcev pitne vode in je prilagodljiva tudi drugim tehnologijam filtriranja, ki bodo dosegljive v prihodnosti. Iz vode prečisti več kot sto onesnaževalcev.

Voda iz vodnega bara je sveža, dobrega okusa in varna. Odstranjen je tudi neprijeten okus, vonj in motnost, medtem ko v vodi ostanejo rudninske snovi in minerali.

CERTIFIKATI

Sistem za čiščenje vode, ki je vgrajen v vodni bar, je bil testiran na številnih institucijah v tujini in v Sloveniji. Kot zanimivost omenimo, da so mnoge od teh institucij nato tudi same opremile svoje prostore s to tehnologijo.

PREDNOSTI UPORABE VODNEGA BARA

Navajamo le nekaj prednosti vodnega bara, ki jih uporabnik hitro opazi tudi sam. Voda iz vodnega bara je sveža, saj priteče direktno iz vodovodnega omrežja.

KAPACITETA

Pretočnost 1,5 l/min omogoča hitro polnjenje kozarcev, plastenk ali kakšne druge posode. Temperaturo vode si lahko prilagajamo od ledeno mrzle (6 st C) do hladne (12 st C), z mešanjem pa vse do sobne temperature.

KVALITETA VODE IZ VODNEGA BARA

Voda iz vodnega bara je okusna in čista. Očiščena je preko sto morebitnih onesnaževalcev (klor, pesticidi, herbicidi, težke kovine...), hkrati pa so v vodi ostale rudninske snovi in minerali, kar pomembno vpliva na okus vode. Prijeten okus nas še dodatno spodbuja k pitju vode. Mnogi jo primerjajo z vodo, ki so jo pili iz čistih izvirov pred tridesetimi leti.

UPORABA

Vodni bar se s svojo obliko in designom lepo vklaplja v delovne prostore. Lahko je dobrodošlica na vhodu v podjetje ali sredi delovnega vrveža v pisarni, ordinaciji, prehodnem hodniku ali pa kar v proizvodnji. Svoje mesto najde tudi v čajni kuhinji, kjer se lahko spremeni v pravi mali bar z možnostjo hitre priprave raznih napitkov in pijač, vendar je za ta namen potreben model vodnega bara, ki nudi tudi vročo vodo.

MOŽNOSTI

Gledena to, da del zaposlenih lahko v bližini svojega delovnega mesta v praksi preizkuša in uporablja vodni bar, vas bomo v prihodnosti povabili, da tudi sami poveste svoje mnenje ali pa celo prispevate kakšno idejo.

Na zdravje!

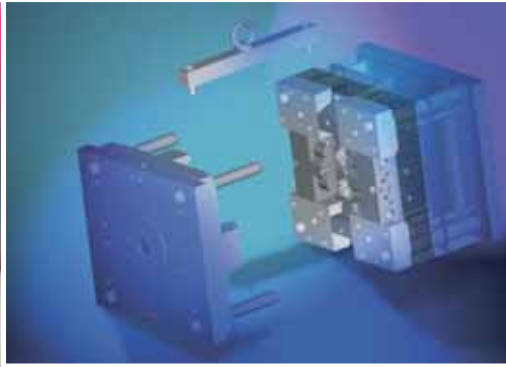
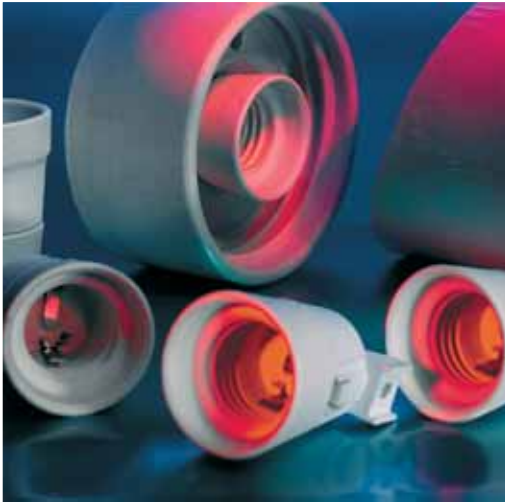

ISTA ŠTEVILKA Pomeni isto črko	POGLED NA PREDMET OD ZGORAJ	VZORČNOST, TIPIČNOST	ISTO-LETNICA	IZOBRAZBA	MESTO PRI NEAPLJU V ITALIJI	FINSKI PISATELJ (JUHAN)	VZORČASTA (PROGASTA) BOMBAŽNA TKANINA	RADOVAN GOBEC	NEMŠKO-FRANČOSKI KIPAR IN PESNIK (HANS)	PEVKA BAEZ	DERIVAT ALKOHOLA	ZIMBABVEJSKI POLITIK (JOSHUA)	SPOGLED-LJIVKA	LETNA PLAČA VLADARSKE RODBINE
DOBITNICA PRVE NAGRADE										18				
PRIPRAVA ZA MERJENJE ABSOLUTNE VLAŽNOSTI						12								16
DRUGA NEZNANKA V MATEMATIKI								ZADNJE ŽGANJE ORODJE ŽANJICE						
KRATKA LINIJA			13			GREGOR STRNIŠA PRAŠIČ			BELORUSKA REKA ... IN POLUKS					
INDUSTRIJSKO MESTO V NEMČIJI					MESTNI NASAD PLOŠČAT PREDMET					VRHOVNO CERKVENO SODIŠČE	5			
SKUPNO IME TREH NORDIJSKIH BOGOV		11		ČRPALKA IZPIT		4				ALBANC, ŠIPTARIJI	ITALCI	KAREL ŽGAJNAR MESTO V NEMČIJI		
IMAJO GA ČESNJE, HRUŠKE JABOLKA							SKRIVNOST	FINSKO JEZERO						
GESLO FRANČOSKE REVOLUCIJE, EGALITE					9			VINORODNA RASTLINA SELEN					ZELO HUD STRUP	PESNIŠKI UKRAS
SKRAJNI KONEC KOPNEGA			STANE ŠKODLAR SLOVENSKI PEVEC (RAJKO)				SAMO-GLASNIŠKI STIK (V METRIKI)						10	
HRVAŠKI SKLADATELJ (BRANIMIR)							MIZARSKO ORODJE PREBIVALCI IRAKA				17			
ALKALOID, KI NASTAJA PRI GNITJU								INFORMACIJSKI LIST	MOČAN VETER IRSKO OTOČJE					
IRSKA (IZVIRNO)				2	GLAVNO MESTO MAROKA NEVARNA PADAVINA			6				MESTO NA FINSKEM		
PETI TON V TONOVSKI LESTVICI		19					GRŠKA REKA EVROTAS IGRALKA KISIČ					PRVA NEZNANKA V MATEMATIKI		3
TRINITRO-TOLUOL				NAOČNIKI					7	INŽENIR		KONEC ŠAHOVSKE IGRE BOLEZEN V VINU		
DELEČ Z ELEKTRČNIM NABOJEM				OFICIR PETER AMERŠEK	1							LITIJ DAVID OJSTRAH		
SPRAVLJANJE SIPKEGA MATERIALA V KAJ			15							RAHEL BARVNI ODTENEK		14		
OTOK V ALEUTH					AVSTRALSKI PLAVALEC THORPE			8	ŽIVALSKI IZTREBKI, POMEŠANI S STELJO					GESLO JE SLOVENSKI VREMENSKI PREGOVOR
1	2	3	2	4	5	6	7	8	4	3	9	8	10	7
11	7	12	9	1	2	6	9	13	4	14	15	16	9	17
2	13	18	2	3	4	12	9	15	8	19	5	9	1	2

V žrebanje smo prejeli 178 gesel "Zimsko sonce se smeje skozi solze". Računalniški žreb je določil, da lepe nagrade prejmejo naslednji reševalci
1. nagrada: RUČMAN LOJZE, Muljava 4, Mengeš, 7 dnevno koriščenje počitniškega objekta ETI v izvensezoni; **2. nagrada:** MIKLAVČIČ JOŽE, PIE EI, 7 dnevno koriščenje počitniškega objekta v Savudriji, v izvensezoni; **3. nagrada:** NOVAK ANDREJ, PIE EI, štiri celodnevne karte za kopanje; **4. nagrada:** URBANIJA LESKOVŠEK MARIJA, PIE EI, majica + 2 dodatna bona za enolončnico v planinski koči; **5. nagrada:** ERJAVŠEK TINE, ETI Steatit, majica + 2 dodatna bona"

Nagrajencem čestitamo, ostalim pa želimo več sreče prihodnjič.

Za koriščenje nagrade pokličite Mirka Dmrovska (int. 412) - za prvi dve nagradi in Silvo Velkavrh za ostale. Majici lahko prevzamete pri Meliti Popotnik (int. 224)

ETI

Moć potrzebuje nadzor